UN EMBOLICH DE CORDAS

COMEDIA EN DOS ACTES

ORIGINAL Y EN VERS

PER

D. JOSEPH MARÍA ARNAU

Estrenada ab aplauso en lo Teatro Catalá (Romea)
en Novembre de 1866

—1—

SEGONA EDICIO

Preu 1'50 pessetas

BARCELONA
Biblioteca de «Lo Teatro Regional»
Carrer de las Cabras, 13, 2.º
1896

UN EMBOLICH DE CORDAS

COMEDIA EN DOS ACTES

ORIGINAL Y EN VERS

PER

D. JOSEPH MARÍA ARNAU

Estrenada ab aplauso en lo Teatro Catalá (Romea)
en Novembre de 1866

SEGONA EDICIO

BARCELONA
Biblioteca de «Lo Teatro Regional»
Carrer de las Cabras, 13, 2.º
1895

REPARTIMENT

Personatjes		Actors
Carmeta . . .	D.ª	FRANCISCA SOLER
Marcelina . .	»	CARLOTA DE MENA
Ventura . . .	D.	JOSEPH VILLAHERMOSA
Nen	»	LLEÓ FONTOVA
D. Joan . . .	»	JOSEPH CLUSELLAS
D. Panxo . .	»	JOAN BERTRAN

Mariners, poble, etc.

La escena passa en un poble de la costa

Ningú podrá traduhir, representar ni reimprimir aquesta comedia sens permís del seu autor.
D. Joan Molas y Casas, director de la Galería titulada *Propietats Dramáticas y Líricas*, quals oficinas se troban en lo carrer del Hospital, núms. 12 y 14, según pis, es l' únich encarregat d'aquesta obra y ab ell deurán entendres totas las empresas y societats particulars que vulgan representarla.
Queda fet el dipósit que marca la lley.

Tipografía La Académica, Ronda Universitat, 6. — Teléfono 861

ACTE PRIMER

Vista de una platxa. A la dreta varias casas de vistosa y senzilla apariencia que adelantan en lo fondo formant la costa del mar que figura estendrers per la esquerra, fentse apenas visible per lo espectador. Lo fondo de la escena representa un *astillero*. Banchs, fustas, instruments, *aparejos* y eynas de las que se emplean en las construccions navals, convenientment distribuidas. Al aixecarse el teló se nota gran animació en la escena, figurant que acaba de tenir lloch la varada de un barco. Al efecte y per indicar la direcció que ha pres, los mariners y poble estarán agrupats á la dreta del fondo; y á la esquerra, y próxim á la última caixa, se veurá un mariner pujat sobre un banch y ab una destral en la má, figurant que acaba de tallar las amarras que subjectavan lo bastiment. Si el teatro ho permet, gent en los terrats y en las finestras.

ESCENA PRIMERA

NEN, VENTURA, D. JOAN, *mariners y poble*

MARS. (*Tirant las gorras al aire y seguint ab la vista la direcció del barco.*)
Vara! Vara!... Bon viatge!...
NEN Viva! Ja pren la arrencada!
No 's detura, no 's detura.
Pren los pals, deixa la escala...
Ja sura... ja está salvat...
Es un gust... Com talla l' aygua!...
Bon viatge! Vent en popa!
Fins á Mallorca no para!
Vaja, digan lo que vulgan,
res com aquesta varada.
Veyeu, Ventura?
VENT. Enllestim.
Fes que retirin las *argas*,
desfeu tots los *aparejos*,
salveu los pals... *Issa*, en marxa! (*S' en va Nen*)

607246

JOAN Be, Ventura! (*Apretantli la má.*)
VENT. No li deva!
JOAN Gracias, Ventura, mil gracias.
M' heu tret un pes... Jo temia...
VENT. Temia? Criaturadas!
Qué no havia de anar bé?
Qué 's creu, que comenso ara?
Ab los dos que están en quilla,
n' he fet ja més de vuitanta.
JOAN Cap, com lo meu *Matanzero.*
VENT. Vritat, com tot adelanta...
JOAN Oh! sí. Tinch de ser la enveja
dels armadors de la Habana.
Mireulo que ben *quillát!* (*Mirant al fondo*
La popa que ben tallada! *de la esquerra.*)
Y el *castell*... y els *masteleros*...
VENT. Té una magnífica estampa!
JOAN Posat al aygua, que hermós!
VENT. Queda content?
JOAN Heu fet massa!
Sou un gran home, Ventura.
VENT. Basta, basta de alabansas,
que no deixa de sé un fill
y 'm fará caurer la baba.
JOAN Teniu rahó. Es una gloria...
VENT. També una vritat amarga:
que ells corren per tots los mars,
y jo, toco retirada.
JOAN No sou pas tan vell, Ventura.
VENT. He treballat, y això acaba.
JOAN Luego os podreu retirar.
VENT. No encara... bastant me falta.
Y á fé que no só ambiciós,
mes, fill, lo treball, m' agrada.
JOAN Jo os asseguro Ventura
que m' es sensible la marxa.
No sé, m' han passat los dias
volant en aqueixa platxa.
Y es que sou un home honrat
y el vostre tracte m' agrada.
Després, teniu una filla,
tan graciosa, tan simpática...
que entre 'ls dos...
VENT. Pobre Carmeta!
JOAN M' han passat las horas rápidas.
Per fí ha arribat lo moment...
VENT. En aquest mon tot s' acaba.
JOAN Sou fatalista Ventura!

Y la amistat?
VENT. A vegadas.
JOAN La Carmeta. (*Vejentla surtir de la casa.*)
VENT. (Pobre noya!)

ESCENA II

Dits y CARMETA

CARM. Pare... don Joan... 'ls buscaba.
VENT. Aquí estém.
JOAN Adios Carmeta!
Qué tal? Ha vist la varada?
CARM. Sí, don Joan, y 'ls felicito.
Ha marxat, que ni una palla!
Rápit com el pensament...
JOAN Y airós com vosté.
CARM. Mil gracias.
VENT. Vamos, jo 'ls deixo un instant.
CARM. S' en vá?
VENT. Ja saps que faig falta,
y es precís despatxar luego.
La gent, está fatigada. (*S' en va en direcció*
JOAN Jo tinch de aná á la estació, *á la esquerra.*)
per rebrer los de la casa.

ESCENA III

D. JOAN *y* CARME

CARM. T' en vas?
JOAN Un moment, hermosa.
Vindré ab los consignataris;
antes, surtia de tos llabis
una paraula amorosa.
CARM. Ves en nom de Dèu!
JOAN Ingrata!
A qué semblant apatia
quant es dia de alegria?
CARM. Aqueixa alegria 'm mata!
JOAN Carme... No sé imaginá...
CARM. No comprens... Trista de mí!
que al aygua ja el bergantí,
reclama el seu capitá?
Jo sola, qué tinch de fé!...
JOAN Es molt cert, y en vá te afanas,
que dintre pocas setmanas,
ple de amor jo tornaré.

CARM. Si això fos cert! Sols m' altera
que en apartadas regions,
troveu novas impressions
que os fan perdrer la primera.
JOAN Si tu comprens mon amor,
com pots duptar?... Desatino.
CARM. Tot és pátria pel marino,
per tot deixa un xich de cor!
JOAN Tal desconfiansa me inquieta.
Mon cor... dona això al oblit...
No pot estar dividit,
perque el tens tot tú, Carmeta!
CARM. A qué recors evocá
y avivar mon sentiment?...
Ay! Ha passat com el vent!...
Ditxós temps, no tornará!
JOAN No ha de tornar? Creu que sí.
Será molt breu aquest viatge.
CARM. En quant deixis eixa platxa,
no pensarás més en mí.
Jo sola, desde demá,
recordaré ab ulls plorosos,
dos objectes carinyosos,
el barco y el capitá.
Recordaré horas serenas
que 'ns ha robat la fortuna,
quan á la llum de la lluna
nos confiavam nostras penas,
cants de amor, que repetian
eixas platxas silenciosas,
y las onas bulliciosas
que als nostres peus se rendian.
Recordaré ab sentiment
quan ma vista, sempre alerta,
te contemplava en coberta
y en los pals del bastiment.
Ja marxa, y sens dilació:
en lo lloch en que avuy brilla,
plantarán un altre quilla
robantme hasta la il-lusió!
Será per mí una agonia,
veurer deserta esta platxa...
JOAN Quan més llarch siga lo viatge,
més gran será la alegria.
Creume, que seré constant:
per mí, no estigas inquieta,
tornaré prompte, Carmeta,
el temps passará volant!

Y pots tenir per segú
que á bordo del bergantí.
tarde, vespre y demati,
estaré pensant en tú.
Será ton llabi rosat,
la aurora ab tintas de grana.
Veuré en lo *palo messana*
ton cós esbelt y trencat.
Tas trenas, en las banderas,
tos ulls, serán mon timó;
y el foch de nostre passió,
las *alas* y *arrastraderas*
y en tú fixo el pensament
y recordant ta hermosura,
desafio la bravura
del indomable element.
Y animat ab ton recort,
tot per mí será bonansa;
per áncora, ma esperansa,
y tú, ma estrella del Nort!

CARM. Si m' enganyessis!... (*Com assaltada per un*
JOAN Pots creurer... *dupte.*)
CARM. Molta falsetat seria!...
JOAN No sigas aixís, confia.
Res ma passió pot distreurer.
Tinch per escut, ton amor,
res en la terra 'l traspassa,
ell me serveix de corassa,
y ab ell tinch blindat el cor.
CARM. Déixat de exageracions
y aquest llenguatge reporta;
paraulas que 'l vent s' emporta
no avivan mas il-lussions.
Y donchs estich preparada
á un desengany venider,
atentme, que no vull ser
crédula, ni desconfiada.
Y creu; si el carinyo, Joan,
vá de un desengany seguit;
tan gran y prompte es lo olvit,
quant l' amor ha estat més gran.
JOAN Carmeta, quedo sorprés!...
No dubtis de ma constancia,
perque el temps y la distancia
la han de avivá encara més.
Ton nom escriuré en la mar,
y las brisas de la costa
me tornarán ta resposta

venint mon rostro á besar.
Y al donar fondo en la Habana
mirant trist al capitá,
el bergantí plorará
no veurer sa capitana.
Vindré *veloç* com un rayo...
Vamos... alégrat, no quita...
Y 't portaré una *negrita*
un lloro, y un papagayo...
Joya sens fi... (Jo m' enredo.)

CARM. Qué me importan!

JOAN Vindré rich!

ESCENA IV

Los mateixos y NEN

JOAN Qué hi ha Nen? (*Al veurerlo.*

NEN Un embolich
de cordas, que canta el credo.
Diu en Ventura...

JOAN Algun qüento.
Adios!...

CARM. Tornará?

JOAN Després. (*S' en va.*)

NEN (Ell li anaba á da el *bauprés,*
Jo m' hi quedo, á *barlovento.*)

CARM. Qué dius, Nen?

NEN Que vol que diga!
No res. Que rodi la bola.

CARM. Sempre...

NEN (Vaya una vitola! (*Mirantla.*)
Llástima... No farém lliga.)

CARM. Diu que t' en vas!

NEN M' embarranco.
M' ha parlat el capitá
y en terra no m' hi sé está,
es petita, y m' hi entrebanco.
Jo estich per lo natural.
A terra tot es mentida
y 's fá pesada la vida...
prefereixo un temporal.
Al menos allí, ab sanch freda;
ab la tomba prop del lloch,
entre l' aygua, y el vent y foch,
un se refresca ó s' hi queda.

CARM. Y no hi ha res que encadeni
ta vida, tos sentiments?

NEN No tinch pares, ni parents,
qui vol que per mí s' apeni?
CARM. Ingrat! Tú 't queixas de vici.
Qué? Res per tú ha de sentí
lo qui al orfe recullí
dantli educació y ofici?
Tots junts nos habém criat...
NEN Ja ho sé, que dech al Ventura...
CARM. No ho retrech.
NEN Desde criatura.
m' ha tingut al seu costat.
CARM. Tú, sempre docil y afable
y ara 't recelas de mí.
No sé que pot influí
en un cambi tan notable,
y hasta escolto ab repugnancia,
que ara 'm tractis de vosté!
NEN Es que ara...
CARM. No sé á que ve,
sent un amich de la infancia.
NEN No renyirém, si 't sap greu.
Jo 't vaig deixar petiteta
y 't trobo una senyoreta...
á cada cual, lo que es seu.
CARM. Mal ta amistad correspon...
NEN Alló era un temps de inocencia...
Jo, no tenia esperiencia,
ara, 'm sobra molt de mon!
CARM. Tindrás nous coneixements,
en los viatges, adquirits?
NEN Se m' han obert los sentits!...
Sé navegar de tots vents!
CARM. Y qué treus per conclussió?
NEN Que avuy no 's pot creure en ré,
que no hi ha amistat, ni fé...
y en fí, que el mon no es rodó.
He conegut las personas.
A terra hi ha molt de orgull...
y las donas... girém full.
CARM. Qué tens que dir de las donas?
NEN Uy! Vaja una marejada!
No perdém el dematí.
Hi hauria molt que dí
y tú ets part interessada.
CARM. Qué importa? Doble interés...
Tindrás motius...
NEN Sant Antoni!
Son imatge del dimoni...

falsas y... no 'm fan el pes.
Tú, ets digne de milló estrella.

CARM. Y qué?... Voldrás comparà?

NEN Y sento á fé de cristiá...

CARM. El qué?...

NEN Que sigas famella.

CARM. Y qué te importa á la fi,
si es tan gran lo teu rencor?...

NEN Es que encara 'm sobra cor
si algú el pogués convertí.
Crech que ets de las més senzillas,
te aprecio molt, Dèu ho sap,
y faria un cop de cap
si no portessis faldillas.

CARM. Alto, noy!

NEN No m' arreplegan!

CARM. Basta ja de disbarats.

NEN Vull dir jo, que gats ab gats...

CARM. Sí, sí, vamos, no 's mossegan.
L' home que tant desconfia
haurá tingut desenganys,
y un jove á vint y sis anys...

NEN Té molta filosofía!

CARM. Lo que tens, molts pardalets!
Algú t' ha albardat, per broma.
Tú, com altres, vols fer l' home
y ets nen de noms y de fets.
Desde petit, en la mar,
has escoltat los consells
de aquets que 's dihuen gats vells,
y están per domesticar.
En terra, s' ha de sé atent,
se ha de usá un altre llenguatge,
si no, 't dirán, noy de platxa,
y tú tens bon fondo, Nen.

NEN Ja conech que t' has cremat!
Jo, per tú... qualsevol cosa...

CARM. Gracias.—No só rencorosa.

NEN Per ço amichs...

CARM. Queda olvidat. (*S' en va á la casa.*)

NEN Es dona al fí... Jo temia...
Está fresch qui no 's recela!...
Nada, nada... 's fá á la vela...
'Ns posarém *en franquía*.

ESCENA V

Dit, D. JOAN, D. PANXO *y* MARCELINA
(*Que surten per la dreta*)

JOAN Allí 'l tenen. (*Senyalant al fondo esquerra.*)
PANXO Bona estampa!
JOAN Sento molt que hagin fet tart.
PANXO Trobant feyna adelantada,
no hi ha que sentí 'l retrás.
JOAN Qué li apareix, Marcelina?
MARC. Molt bonich! Molt ben pintat!
PANXO La pintura es lo de menos.
MARC. M' agrada!
PANXO *Cala* bastant!
JOAN Un xiquet.
PANXO Quant té de *manga*?
JOAN Trenta peus.
PANXO Y de *puntal*?
JOAN Uns catorze... Cent de *eslora*...
PANXO Bravo, senyor capitá!
Y de port?
JOAN Tres centas botas.
PANXO Toneladas?
JOAN Be, es igual.
PANXO Es dí que en viatge rodó
y un cargament regular,
descontant las *pacotillas*
y venint en bon mercat,
pot rendir en quatre mesos... (*Treu una car-*
JOAN Ja ho sabrá. No 's trenqui el cap. *tera y escriu*)
PANXO M' agrada la exactitut:
só en mas cosas molt puntual...
Qui no calcula 'ls negocis,
que no 's posi á comerciant.
MARC. Y ara? Déixat de fer números.
PANXO Qué saps tú? Déixem estar.
JOAN Qué diu de bó, Marcelina?
MARC. Lo veig tan preocupat...
JOAN Com ha deixat la familia?
MARC. Tots bons, menos el papá.
JOAN La de sempre. Es molt sensible!...
PANXO Cinch cents trenta de una part... (*Sumant.*)
JOAN S' ha recordat molt de mí?
MARC. No molt. Com ho mereix tant!
Ahont s' es vist passá dos mesos

sens venirme á visitar?...
Vegi qui toleraria...

JOAN Es que he estat molt ocupat.
El seu germá m' apremiava
y com ell es tan puntual...

MARC. No m' en parli, ab los negocis
apenas pensa en menjar.
No més te 'l cap ple de números;
aixís es que está tan flach...

JOAN Y no ha pensat en casarse?

MARC. Crech que no hi pensará may.
Es distint dels altres joves,
no pensa en noyas, ni balls...

PANXO Y cinch que 'n porto, vuitanta. (*Contant.*)

MARC. Ja respon *glorificat.*

PANXO Uns... dos mil tres cents catorze.
Deu per cent... Ja pot anar.
Diguim, Juanito.

JOAN Qué mana?

PANXO Y en quant á obra?

JOAN Ben deixat.

PANXO Y lo *aparejo*?

JOAN Escelent!
Bona soga, millor drap...
Miris, allá té 'l Nostramo. (*A Nen que estará al fondo.*)

PANXO Aquell jovenet?

JOAN Cabal.
Acóstat, Nen.

NEN Servidor.

JOAN Aquí tens los principals.

NEN Celebro molt... Senyoreta...

PANXO Sembla bastant despejat. (*Apart á Joan.*)

MARC. Vosté 's diu Nen?

NEN Sí, senyora.
De aixó no 'n té de fer cas.
L' un se diu *Pop*, l' altre *Xino*,
l' altre *Cocu*, l' altre *Rap*...
Nos bateixém uns als altres;
aquí tots som capellans.

PANXO Hem de veurer luego 'ls comptes.

JOAN Penso que no 's queixará.

NEN Vostés no han vist la varada?

MARC. Com el tren ha retardat...
y ho sento molt, li asseguro,
es cosa que no he vist may.

NEN De veras? Pues no ha vist res.

MARC. Vol dir?

NEN Li vull esplicar:—

Figuris que 'l bastiment...
—vull dí el barco, si no ho sab,—
posat dintre las *anguilas*
y els *masteleros* baixats,
ha deixat ja son assiento,
obrintse en la arena pas.
La gent, formant dos murallas,
li flanqueixan los costats.
Al aire los *gallerdets*,
descansa sobre dels *pals*,
subjectat sols per dos *betas*,
—cordas de un gruix de mitj pam,—
que cenyintlo per son centro,
van á parar al detrás.
Allí fan una lligada
que á son temps han de tallar.—
Concentrada aixís la forsa,
y per devant impulsat,
va caminant poch á poch
y las *argas* van rodant
fins que 'l mestre, ab veu de mando:
«alto» crida, «prou *virar*!»
y es que el barco arriba al punt
en terra son últim pas.—
Ja las onas bulliciosas
lo acarician per devant,
invitantlo solapadas
ab tant enginy com engany.—
Llavoras los *aparejos*
y el desnivell calculat,
puja ayrós, sobre un *banquillo*,
lo mestre ó son capatás.
Lo capitá diu: «Noy, talla»
se sent un cop de destral,
queda el barco á la ventura
y es general la ansietat.
Alló es el cop decissiu
y el silenci es sepulcral.—
Poch dura aqueixa inquietut
y aquets solemnes instants.
Tornan á rodar las *argas*,
se senten cruixir los pals,
el barco está en mohiment
y el silenci s' ha acabat.
Los uns cridan: *Vira!... Vira!...*
Los altres... Ja vá!... Ja vá!...
Pren el barco la arrencada
y la esplosió es general.

«Bon viatge»!... «Vent en popa»!
«No 's detura»... «Al aygua vá»!
Tiran las gorras al aire
y tots corren dret al mar.
Y es que aquella esbelta massa
ja las ayguas va tallant,
y ab mohiment magestuós
que 'l pendent ha acelerat,
y entre remolins de escuma
y la fumera dels pals,
entra en sa patria adoptiva,
pren possessió de la mar.
Ja avansa, deixa la *escala*... (*Rápit.*)
Ja flota, ja está salvat...
Ja ondeja de la *mitjana*
la bandera nacional
y se sent dels mariners
dols, melancólichs cantars.
Tot son aplausos y vivas,
tot glorias pe 'l capitá,
tots comentan la varada,
tots diuen: No s' ha vist may.
Y entre 'ls cants dels mariners,
y els rompents que creixen ja,
y els xiulets de las maniobras,
y el públich que 's vá animant...
forman una algarabía
tant nova, tan singular,
que entusiasme al mes apátich
y esclama ab tots: aixó es gran!

JOAN Bravo Nen!
NEN No hi ha de qué.
MARC. Es la descripció cabal.
PANXO Veig que no pinteu mal, Nen.
Si sou tan bon calafat...
JOAN Sap la seva obligació.
PANXO No ho dupto.
NEN Gracias.
PANXO Qué tal?
Contareu ja molts viatges?
NEN Fins ara, vuit, per tots mars.—
M' he quedat mitj any á terra
y francament, hi estich mal.
Suspiro per la surtida.
MARC. Y á mí tanta por que 'm fá!
NEN En terra, sols hi fem malvas.
MARC. Y en mar?
NEN Conquistas brillants!

PANXO Ben dit, Nen. Aixó m' agrada,
y en proba... (*Li dona un tabaco.*)
NEN Visca mols anys.
Es de la Vuelta de *abacu*,
prou que 'ls conech!
JOAN Endevant!
Estém mal aquí en la platxa.
Vostés voldrán descansar.
PANXO Hem de veure 'l constructor.
NEN Pues l' aviso en quatre salts. (*S' en va.*)
JOAN Y el vapor?
PANXO Vindrá á las deu.
Que estiga tot preparat,
per que no pot detenirse,
si no entraria al port, tart.
JOAN Aquí tenim en Ventura.

ESCENA VI

Los mateixos y VENTURA

VENT. Oh, senyors!... Ben arribats!
PANXO Adios, Ventura!... Celebro... (*Encaixant.*)
VENT. Mil gracias. Y el seu papá?
PANXO El reuma no 'l deixa moure;
per só m' ha comissionat.
VENT. Qué 'ls hi sembla?
MARC. Molt bonich!
PANXO El casco, molt regular.
Y lo que 's la arboladura...
Vamos, m' agrada bastant
y os felicito Ventura,
sou un talent especial.
VENT. Aixó es favor, don Panxito.
PANXO Justicia: vosté ja sap...
que no es lo segon ni l' últim
y que tractém fa molts anys.
MARC. El papá sempre nos parla
de vosté...
VENT. Pobre don Pau!
JOAN Jo he quedat mol satisfet,
creguim.
VENT. Gracias, capitá.
PANXO Y qué tal? Com n' hem surtit?
VENT. Don Panxito, bastant mal.
La fusta s' ha encarit molt,
han aumentat los jornals...

y aquest dimontri de guerra.
que nos té incomunicats...
Jo, com tractaba ab vostés,
vaig fer lo ajust massa baix
y ara 'm trobo en descubert...

PANXO Vamos, no os podeu queixar!
JOAN La obra es bona. no hi ha dupte.
VENT. Ja sent lo que diu, don Joan!
PANXO En fí, aixó son contingencias
del negoci, ja se sap.
Ja 'n parlarém ab més calma
suposo tindrá arreglats
tots los comptes...
VENT. Tot corrent.
PANXO De aixó 'n dich puntualitat!

ESCENA VII

Dits y CARMETA

VENT. La noya. Vina Carmeta.
PANXO La seva filla?
VENT. Sí tal.
PANXO Es molt guapa! No sabia...
VENT. Els senyors, que han arribat... (*Presentantlos*)
PANXO Tinch el gust de saludarla.
CARM. Servidora. Com está
senyoreta? (*Donantli la má.*)
MARC. Bona, gracias.
JOAN (Me he posat al mitj del fanch!)
PANXO (No sé que té aqueixa noya,
de veras m' ha impresionat!)
VENT. Es molt galant don Panxito!
PANXO Ja sabeu que só molt franch,
y asseguro á fé de amich
sens temor de exagerar,
que 's una perla, Ventura.
CARM. Mil gracias. (*Ab rubor.*)
VENT. No será tant...
MARC. (Que obsequiós! Sembla impossible!
No conech el meu germá!)
PANXO Te un aire molt distingit!
JOAN (Apreta! Vaya un rival!)
PANXO Vosté ha de aná á Barcelona.
VENT. Val més la tranquilitat
de aqueixa costa... No es cert?...
Ella no 'm deixará may!...

Si es la nina dels meus ulls! (*Abrassantla.*)
PANXO Vamos, no la feu plorar
VENT. No sigas tonteta...
CARM. Pare...
PANXO Es un cor angelical!
VENT. Be, vamos, parlém de tot:
Be 's quedarán á diná?
PANXO Gracias. Qué hi dius Marcelina?
CARM. Oh! Quí ho dubta!
MARC. Tú dirás.
CARM. Donchs no faltaria mes
que en dia tant senyalat
nos desairés...
PANXO Si es empenyo...
VENT. Vosté ja ho sap, capitá.
JOAN Hem de seguí com los altres.
VENT. Ja veurá, donchs, entre tant
nosaltres avansém feyna.
Entri y podrá examinar...
PANXO No corra pressa, Ventura.
VENT. Com vosté havia indicat.
PANXO Y bé, hora més, hora menos.
(Es cosa particular
no 'm mouria de aquest puesto!)
JOAN (Vaya un modo de mirar!)
VENT. Las deixém per un moment.
JOAN Vostés ja 'ns dispensarán...
CARM. Com vulgan. Vostés son duenyos.
PANXO Mil gracias. No hem de tardar.
Hasta luego.
CARM. Servidora.
VENT. Poden passejá, entre tant.
JOAN (Sembla que esqueixo la grua!
Avant, surtimne aviat.)
MARC. Adios!
PANXO (Vaya una impressió.)
Ab res la puch compará...
Donchs ni una lletra á la vista,
franca, y pagada al contat!)
VENT. Acabém dintre mitja hora.
MARC. Panxito, bé tornarás?

ESCENA VIII

CARME y MARCELINA

CARM. (Ay es freda com un glas!)
MARC. (Es guapa la constructora!)
CARM. Vosté estará fatigada?
Si li apar, descansarém.
MARC. No, passejém, passejém.
Aqueix aire fresch, m' agrada.
CARM. Vosté no hi habia estat?
MARC. No, y me enamora la vista.
Aquí, no 's pot está trista!
Es un palacio encantat!
CARM. No tant. Si hagués de habitarhi...
MARC. Sembla que m' agradaria.
CARM. Vosté aquí s' anyoraria...
MARC. No ho cregui. Molt al contrari.
Ho trobo molt més distret:
tot m' agrada é impressiona...
No he surtit de Barcelona
més que per aná al Putxet.
CARM. De veras? donchs ha vist prou!
MARC. He vist que es justa la fama
de aquest hermós panorama,
que per mí ha estat un mon nou.
CARM. Y no 'n fem cas, ara vegi!
Mes vosté 'm deixa aturdida!
MARC. He passat tota la vida
entre á casa y el col-legi.
De modo, que 'm dona pena...
Mes vosté ja compendrá...
Morí, la pobre mamá
quan jo encara era molt nena.—
A casa sempre afanats,
del bullici m' apartavan,
y de mí no 's recordaban
ab negocis preocupats.
CARM. Sola en mitj de tan recreo.
es un viure molt amarch!
MARC. Fa dos anys, que vaig de llarch
y comenso á aná al Liceo.—
Ara ja cambia de aspecte:
Com tinch edat per lluhí,
ja se ocupan més de mí
y forman algun projecte.
Al fí, com tot se concilia

m' han donat una sorpresa...
CARM. Qué potsé está compromesa?
MARC. Aixís ho diu la familia.
Ells la boda han ajustat
y arreglan las condicions,
segueixo las relacions
y 'ns hem de casá aviat.
Res la boda pot distreure
sent formal el compromís.
Diuhen que 'm fará felís,
y pensant bé, ho tinch de creure.
Ja á fer las robas comenso.
CARM. Sent cosa que tant convé...
MARC. Ell me estima, jo també...
CARM. Vosté l' estima?
MARC. M' ho penso. (*Com dubtant.*)
CARM. Probas tindrá del galan,
quan vosté aixís s' hi aficiona?
MARC. Probas... probas... Bé m' hen dona,
me escriu, y crech que es constant.
CARM. Vosté ho creu? (Pobre criatura!)
Res la seva calma altera.
Será la il-lusió primera
y un mon de dichas li augura.
MARC. No m' ha faltat ocasió
per casarm, pero el germá
sempre deya, aquest no fá
perque no té posició.
Y uns per falta de dinés,
y altres per falta de crédit,
no podent da un marit rédit,
diu que per mí no fá el pes.
CARM. Y al trobá un cor lleal y noble
vosté no haguera estat libre?...
MARC. Com á casa es com un llibre,
tot va per partida doble.
CARM. Y aixís son cor correspon?...
MARC. Sempre he viscut retirada:
mercantilment educada,
apenas sé res del mon.
Pocas son mas aventuras:
desconech de amor intrigas,
no he tingut tracte ni amigas,
ni he llegit més que facturas.
Estich en la edat primera
y se 'm presenta un galan;
m' hi caso, com totas fan,
ja que es la nostra carrera.

CARM. No es menester que la animi!
MARC. Y el casarse, comprench jo,
que es... vamos... tení senyó
que m' acompanyi y m' estimi.
CARM. Y vosté no hi veu res més?
MARC. A la vritat... Si no esplica...
Ser senyora, anar bonica...
y tot lo altre vé després.
CARM. Vamos, que no es exigent!
Molt facilment se acomoda...
MARC. Jo estimo á la meva moda,
no sé si com l' altre gent.
Comprench que el pas es formal,
y á voltas el cor vacila;
tinch la conciencia tranquila,
no penso ni el bé ni el mal.
He sentit parlar de amor.
CARM. Oh! Prou que li deu escriure...
MARC. 'M diu cosas que fan riure,
més no m' arriban al cor.—
Vosté m' ha posat inquieta.
jo vull sabé y comparà
que es amor... Díguimho clá,
díguimho per Dèu, Carmeta.
CARM. Amor... qué li diré jo?...
Es una dolsa esperansa,
es una mútua confiansa,
es realitat é il-lusió.
Es un etern suspirá,
es un contínuo sufrí,
es una gloria sens fí,
es creure, y desconfiá.
Amor, la vida fa breu; (*Animantse.*)
son encant, flor que fascina...
es en fí, passió divina
com emanació de Dèu.
Afany, que el rostre revela,
y el cor no pot contení... (*Ab exaltació.*)
MARC. Vosté ho sent...
CARM. Ho vaig llegí... (*Dominantse.*)
no sé... en alguna novela.
MARC. Luego la que aixís no sent,
no estima?
CARM. Deixi els temors!
No sab que segons els cors,
dona Dèu el sentiment?
MARC. Ay! Si jo no l' estimés!...
CARM. No dubti per Dèu! No, no...

Vosté té un cor massa bó
y supleix tot lo demés.

MARC. Veig que la passió es distinta
y jo visch molt atrassada...
Vull estimá, y sé estimada
del modo que vosté pinta.
La vritat... no sé compendre...
Mes he complert divuit anys,
y vull tenir desenganys...
vull saber quan tinch que apendre.
Vosté que sap la manera;
vosté que esplica tant be...
diguim: com ho tinch de fé?...

CARM. Guardi la il-lusió primera.
Vosté es nena, es ignocent,
y si ell se mostra constant,
lo foch se anirá avivant,
l' amor anirá creixent.
Vosté es per demés discreta
y podrá ser bona esposa...
ditxosa vosté... ditxosa!...
Será molt felís!...

MARC. Carmeta! (*Abrassantla.*)

ESCENA IX

Ditas y NEN

NEN Viva la sal catalana! (*Mirant al fondo de la*
MARC. Qué hi ha? *esquerra.*)
NEN Ja 'l tenim aquí.
Ja no 'ns ne podém desdí...
Vent en popa... y á la Habana!
Aterra el cap y al avío! (*Cridant.*)
Amarra! *Caña á estribor!...*
CARM. Qué es aixó, Nen?
NEN El vapor
que ha de remolcá el navío.
CARM. Se 'l emporta ja?
NEN Pues no!
Al sentí el primé repich...
MARC. Acostemshi. Que 's bonich! (*Dirigintse al*
fondo de la esquerra.)
CARM. (Me treu la última il-lusió!) (*Seguintla.*)
NEN Ja ho pot dirho!... Prou fa tropa!
Ab gabias y gallardets!...
Ay! Vaya uns dos angelets!...

Se enten: per l' escut de popa.—
Y sen van sense ningú
que las guihi?... Es imprudent...
Vaig ab ellas... Alto Nen:
salvem el número hú.

ESCENA X

NEN y D. PANXO

PANXO (No hi ha més. Tinch de saber...)
Ola, Nen! (Si que vé á tom.)
NEN Vosté mani.
PANXO Heu vist las noyas?
NEN Son allí, á veure 'l vapor.
PANXO Con que, ja 'l tenim aquí?
NEN Ha arribat ara fa poch.
Veig que no apaga la máquina.
PANXO Prova que vol torná á port.
NEN Si fá la entrada á la tarde,
ja 'n tindrá de miradors!
PANXO Voleu dir que 's pessa bona?
NEN Avuy dia se 'n fan pochs!
Li dich que 's obra de rey...
Ha de marxar que ni un bot!...
Axó sí, per quedar bé,
en Ventura, 's pinta sol.
PANXO Es molt cert: ningú li nega;
sab la seva obligació.
Crech que hi ha fet la fortuna
y ab axó queda dit tot.
Perque en Ventura está bé!
aquí ho deu saber tothom.
(Vejam si 'l puch fer cantar.)
Es actiu y laboriós...
NEN Lo que es ell, está arreglat,
pot viure com un senyor.
PANXO Prou. Y quan se li calcula
poch més ó menos?
NEN Axó...
no es tan fácil... Se li contan...
PANXO Digui.
NEN (Posemlo en bon lloch.)
Ell té fincas, té paper,
té part en dos pailebots,
interessa en varias motas...
PANXO Y en metálich?

NEN Oh! Está fort.
PANXO Sobre quant?...
NEN (Vaya un empenyo!)
PANXO Vosté sabrá?...
NEN Sí... 'n té molts!
PANXO Es mera curiositat...
NEN Sobre uns...
PANXO Acabi de un cop.
NEN Uns vint mil...
PANXO Duros? (*Canario!*)
NEN Y encara... (Beute aquest ou.)
PANXO Potser molt bé.
NEN Es económich...
PANXO (Fora un negoci rodó.)
Y com diantre no 's retira?
NEN Axió son inclinacions...
PANXO De manera que la noya?
NEN La noya...
PANXO Tindrá un bon dot?
NEN Tot per ella.
PANXO Y no la casa?
NEN Ay don Panxo, quin rengló!
PANXO No li faltarán partits
NEN Sempre sobran burinots.
PANXO Perque ella es bastant guapeta.
NEN Bé ho diuhen.
PANXO Y ho veu tothom.
NEN Donchs jo en aquest punt so cego.
PANXO No os agrada?
NEN No, senyó.
La aprecio, com un amich
y li faria un favor...
Mes lo que toca á agradarme...
PANXO No deixa de sé aprensió!
NEN Per mí, té un defecte gran
que la desprecia y no poch.
Y que no 's pot remediá!
PANXO De veras?
NEN Sí... Bé 's veu prou!
PANXO No he reparat!... (Bó es saberho.)
Y es un defecte?...
NEN Molt gros.
Vol que li digui?... Que 's dona.
PANXO Com s' enten, Nen, qué esteu boig?
Qué té que veure?... Jo 'm creya...
NEN Don Panxito... jo sé molt...
PANXO De aquesta noya?
NEN De totas.

PANXO Deixeus de comparacions!
NEN Com jo, no 'n trobará un altre
que 'ls tregui 'ls drapets al sol.
PANXO Y á qué vé? Algun desengany?
NEN Com no l' he buscat, ni això.—
Jo parlo per la esperiencia
de un que li deyem el Pop,
casat en segonas nupcias
ab una de Nueva-York,
y altres y altres que han tret cassos...
PANXO Es molt que os causin horror,
que al últim sou fill de dona.
NEN Primer fill... de qualsevol.—
Jo he estat á Montevideo,
á Cuba, dos ó tres cops.
als Estats-Units, á Méjich;
á Tánger, á Lima, al Nort,
he estudiat costums diversas,
he probat tots los licors;
mes tocant al ram de *faldas*
don Panxito... no n' hi ha un brot.
—Y salvo á las espanyolas,
per respecte al pabelló.—
Las unas son capritxosas,
las altres cassan al vol;
altres més civilisadas
beuen, fuman, tenen vot;
altres son fredas ó tontas,
altres més vivas que 'l foch...
y per final, totas buscan,
quartos, llibertat y nom.
Fins he sentit contar de una,
—y aquest es el cas del Pop,—
que 's va vendre el seu marit
y es casá ab lo comprador.
Cansada al cap de pochs dias,
deixá aquest, per un negrot,
el negre 's desprengué de ella,
y després los comprá tots
junt ab dos negras, y un lloro,
un inglés, un Contra-Lord.
PANXO No digueu més disbarats!
Vaja Nen, sou deliciós!
NEN Tenen llibertat de cultos
y es válido tot això.—
Y lo que va succehir
al sastre de Monistrol?
'S casa, y als quatre dias

ella comensa á fé el boig.
Com ell era home de nervi,
la agafa, y la tira al pou.
Buscant ella ab que aferrarse,
lo fá seguir á ell y tot.
Pot contar dintre del aygua
la que armarian los dos!...
'Ls treuhen, li forman causa;
ella fuig ab un parrot...
y ara fá de cantadora
y el pobre arrastra el grilló.
No ho veu? Vágilshi al derrera!

PANXO Home, aixó son escepcions

NEN N' hi puch citar mil y mil...

PANXO Bé, Nen, bé acabém de un cop.
Me 'n vaig á buscá las noyas.
Deixeus de qüentos, y adios! (*S' en va.*)

ESCENA XI

NEN, *y luego* VENTURA *y* D. JOAN

NEN Don Panxito!... Quí ho diria?
Y sembla un home de mon!
Está clá la propaganda...
Com ellas ho minan tot.
Si hasta á mí?... No hi ha cuydado,
aquí tinch un *monitor*. (*Sentalant lo cor.*)

JOAN Luego estich per vos, Ventura.
Nen! Que preparin el bot,
que passi la gent á bordo...
porteuhi las provisions,
y á *zarpar* luego que estiga.
Tú 't quedas.

NEN (M' ha deixat mort.)

JOAN Vindrás demá al primer tren.

NEN (Del mal al menos.) *Au* noys!... (*S' en va.*)

ESCENA XII

D. JOAN *y* VENTURA

VENT. Donchs, com ha vist, capitá,
l' obra ha resultat molt cara,
un té empenyo y no repara...
y tot se troba al contá.

He salvat tots los apuros,
per cumplí ab la obligació,
y ara 'm trobo tornadó...

JOAN Ja ho veig.

VENT. De més de mil duros.

JOAN També sou massa després.

VENT. No 's pot tallá á mida justa,
y habentse pujat la fusta,
tot calcul surt al revés.
Luego, la guerra m' ha aislat,
sap que el roure aquí no sobra,
y aixó m' ha retrassat l' obra
y he de refer lo pactat.

JOAN Atesas las condicions
del temps, Ventura, heu fet massa,
y sabrá apreciá la casa...

VENT. La casa no admet rahons.
Ni seré jo qui proposi...
que al últim el tracte es fet,
Ja ha sentit el senyoret:
Contingencias del negoci.
Es un tracte mercantil.
Pagaré segons demana,
vint duros cada setmana
després de passat l' Abril.

JOAN Sabeu qué son molts dinés?

VENT. Per res del tracte m' aparto:
no reclamava ni un quarto
en que la ruina 'm crusés.
Ja sé que arriba per munt...

JOAN Es massa delicadesa:
y sou,—vos parlo ab franquesa,—
estremat en aquest punt.
Poden los consignataris
per mil causas atendibles...

VENT. No hi pensi, son inflexibles,
per só ens diuen empressaris.

JOAN Cumplint com vos, no hi estich.

VENT. Llástima de capital,
perque 'm trobo bastant mal
y es un parlarli de amich.—
Y ara apropósit, don Joan.
Miro trista á la Carmeta,
y aixó es vritat, molt me inquieta;
sap mon carinyo que 's gran.
Próxim á empendrer lo viatge,
si no obsta ma posició,
crech que seria ocasió

de arreglar lo prometatge.
Vosté desde sa arribada,
s' hi ha dirigit, ho he permés,
ha anat creixent l' interés
y avuy la té enamorada.
Sempre de vosté he confiat.

JOAN Ma passió es pura, sincera...

VENT. Y creu que de altre manera,
don Joan, l' haguera escoltat?

JOAN No, Ventura: sa ignocencia,
es vostre orgull, ma alegria,
y es son amor avuy dia
necessari á ma existencia.
Ab que la puch comparar?
Si es de il-lusions rica toya!
Es una perla, una joya...

VENT. Com tal, la vull conservar.

JOAN Mes al present, jo Ventura...

VENT. Mon cambi de posició
l' embrassa?...

JOAN No, no es això...
Tampoch estich jo en la holgura.

VENT. Es que val més que desde are
arranquém de un cop l' arrel.

JOAN Això may...

VENT. Es que... hi ha un cel,
y la Carmeta té pare.

JOAN Poden altres...

VENT. No 'ls dona aula.

JOAN Donchs marxo, y sols vos puch dí
que al tornar, conteu ab mí.

VENT. Don Joan, li prench la paraula.

JOAN La teniu. (*Prenentli la má.*)

NEN Don Joan!... Don Joan! (*De dintre.*)

JOAN Ja venen. Permetreu...

VENT. Sí, sí, vaji en nom de Dèu.

JOAN (S' ha vist compromís més gran!) (*S' en va.*)

ESCENA XIII

VENTURA, *luego* NEN

VENT. Convenía, y ja está fet.
Ara ja 's pot fé á la vela...
No sé... Sembla que 's recela...
No 'm deixa prou satisfet.—
Y ara si tinch de cubrí
las perduas?... ¡Pobre Carmeta!

Si no avanso la goleta,
com queda?... Pobre de mí! (*Queda abatut.*)

NEN Ventura, qué os esclameu?

VENT. Qui hi ha aquí?

NEN Qué os ha passat?

VENT. Nen! Nen!... Estich arruinat! (*Ab esplosió.*)

NEN Y això es tot? No os espanteu.

VENT. Me veig sense capital
y hasta perdo la esperansa
de fer marxar la maestransa...

NEN Ventura, aquí hi ha un puntal.

VENT. Tú, Nen? Gracias. (No calcula...
L' altre, ni això, ni una oferta...)
Sé que tens bon cor.

NEN Alerta,
que son aquí.

VENT. Dissimula.

ESCENA XIV

Dits, D. JOAN, D. PANXO, CARME *y* MARCELINA. (*Surten per la esquerra, del bras y forman dos grupos.*)

PANXO Tal com ho sent, donchs, Carmeta.

CARM. Gracias.

PANXO No es adulació.

JOAN No só espressiu, Marcelina,
perque á fora 's nota tot.

PANXO Aquí tenim el seu pare.

VENT. Qué tal? S' ha passejat molt?

CARM. Un xiquet.

JOAN Hola, Ventura!

MARC. Es un punt molt deliciós!

JOAN Nen. Mira si va endevant...

VENT. També hi arribaré jo.

PANXO Ja se sap. Ni un instant quiet.

VENT. S' han de dar disposicions. (*S' en va ab Nen.*)

ESCENA XV

D. JOAN, D. PANXO, CARME *y* MARCELINA

MARC. No comprench lo meu germá
tan amable y obsequiós!...
Potsé que la constructora

li haurá cautivat el cor.
JOAN Es estrany, pe 'l seu carácter!
MARC. Y ella es guapeta.
JOAN Oh! sí, molt!
MARC. Y miris, no té mal fondo.
JOAN (Y á quí ho conta? Está graciós!)
MARC. Y diuhen de las de fora?
JOAN Sí, com totas. (Jo aquí 'm fonch!)
PANXO Cregui que m' agrada el poble (*En son grupo*)
y tornaré més de un cop.
Potsé hi emprengui un negoci,
si es fácil la esplotació.
CARM. El poble poch té per veure.
PANXO Senthi vosté, per mí, molt.

ESCENA XVI

Dits, NEN, *y luego* VENTURA *y poble*

NEN Capitá!
JOAN (Gracias á Dèu!)
NEN Sols vosté falta.
JOAN Donchs foch,
y á bordo tot desseguida.
NEN El bot al aygua! *Apa,* noys!... (*Cridant.*)
JOAN (Deixá á las dos? Ja está vist,
parlan y 's descubreix tot.)
PANXO Donchs, capitá, hasta la vista.
VENT. L' esperém luego.
JOAN A las dos.
No més faig que deixá el barco.
Adios, donchs. (*Donant la má á Marcelina*
MARC. Torni dejorn. *y á Carme.*)
JOAN Carmeta...
CARM. (No puch compendre?)
JOAN Bá!... No 's molestin senyors.
PANXO Son dos passos. (*Acompanyantlo hasta el*
MARC. No endevina? *fondo.*)
Es el meu promés.
CARM. Ell?... (Oh!
M' enganyava! M' enganyava!...)
MARC. Li agrada?...
CARM. Sí... (Aguanta cor!)
PANXO Ja está en marxa, Marcelina!
(*Se sent una canonada. Acudeixen poble y mariners dirigintse al fondo.*
NEN Qué magnífich!...

MARC. Vinch... (*Va al fondo ab*
CARM. Senyor! *los demés.*)
No puch més!... Ay! Nen!... Jo 'm moro!
NEN Espérat. Vatua el mon!
Carme que al sentir los últims versos de Marcelina ha quedat petrificada, fá un esfors violent per resistir, pero no podent sostenirse crida á Nen que estará el més próxim, el que la ampara en son desmay.
Carmeta!... Bo... *Nada*, firmes!
Afigurems que es un noy!—
Ventura! xica!...
VENT. Qué passa?
Filla!... Quí li ha dit?... (*Al veurerla des-*
NEN Jo, no.— *mayada.*)
Ja 's retorna.
CARM. Pare!
VENT. Noya!...
NEN Respiro. (*Al deixarla.*)
VENT. Dèu meu! quins cops!
CARM. No puch creure...
VENT. Dissimula.
S' acostan varis per enterarse de la ocurrencia. Ventura dona el bras á Carme y 's dirigeix al fondo procurant distreurer la atenció.
No es res.—A veure el vapor!
PANXO No puch permetre Ventura... (*Oferint el bras á Carme.*)
VENT. Nen, sigas obsequiós. (*Senyalant á Mar-*
CARM. (Dèu meu!) *celina.*)
NEN Jo? (*Vacilant.*)
VENT. Si permet... (*Oferint el bras á Marcelina.*)
MARC Gracias. (*Aceptant.*)
NEN Y aixó es viure? Quins embrolls!
Dèu me dongui vent, y pluja,
y una nit de llamps y trons.
Tots se dirigeixen al fondo y saludan ab las gorras y mocadors figurant despedir lo barco que marxa remolcat per lo vapor. Quadro animat, com en lo principi del acte.

FI DEL ACTE PRIMER

ACTE SEGON

Sala baixa adornada ab senzillés. Portas als costats y al fondo. Quadros y modelos de barcos en las parets. Entre los mobles, un armari-escriptori y una tauleta rodona col-locada prop del prosceni.

ESCENA PRIMERA

D. JOAN y D. PANXO

(*Apareixen sentats un á cada costat de taula servintse 'l café.*)

PANXO Me 'n alegro molt, *Juanito!*

JOAN Sí, senyor, tot ha anat bé!
Com marxaba ab poca máquina
hem retrassat un xiquet.
Nos han dat entrada, y luego
lo barco s' ha ompler de gent,
ha pres ayguas en la andana,
hem fondejat, y aquí 'm té.

PANXO Y digui, ha entrat en la Bolsa?
'Ls *tresos?*

JOAN A trenta set.
No volen pujar, que diantre!
En fí, cosas del gobern!...

PANXO A casa?

JOAN Sens novetat,

PANXO Y las cartas?

JOAN Al correu.

PANXO Bravíssimo capitá!—
Home, sap que hem dinat bé!
No 'm pensaba jo... S' han lluhit.

JOAN Oh! La Carmeta hi enten.

PANXO A propósit. Sap que 's noya
que m' agrada?
JOAN Pot ben sé.
Ella es guapeta...
PANXO Molt guapa!
y aquell posat tan modest...
JOAN Aquí li diuhen la perla.
PANXO Ho es de noms y de fets.—
Y ara bé: ¿qué m' hi diria
si jo fes un pensament?
JOAN Vosté, don Panxito?
PANXO Jo.
Seria un gran cop?
JOAN Jo ho crech!
(No faltaba sino aqueixa!)
PANXO Se li refreda 'l café.
JOAN Vosté *gusta*?...
PANXO Ja fá rato...
JOAN Fumi al menos. (*Treu la petaca.*)
PANXO Donchs, fumém.— (*Encen.*)
Ja sap que res me impressiona,
que 'm troban indiferent,
y que á fort de comerciant
y calculista, só fret.
Donchs bueno: la tal Carmeta,
m' ha fet sentir no sé qué,
de modo que estich resolt...
JOAN (Com hi ha mon que 'm diverteix!)
PANXO Perque, ben considerat
jo ja friso als trenta tres,
y el dia que menos pensin
tinch de fé el cop, no hi ha remey!—
una de massa exigencias
—aquí entre 'ls dos,—no 'm convé.
Aixís es que aquesta noya
'm vé magníficament.
Qué li sembla? En confiansa...
JOAN (Y are doneuli un consell!)
PANXO Aproba...
JOAN Qué vol que diga?
Vosté tindrá antecedents?
PANXO Oh! Pot contar! M' he informat,
y vosté ho sabrá també,
que en Ventura, fent lo ganso,
está molt arregladet.
JOAN Vol dí?
PANXO Ho sé de bona tinta.
JOAN Donchs no 'm creya... (Si sabés...)

PANXO Es home de capital,
té una fortuna decent.
JOAN No tant... No tant...
PANXO Qué més probas!
Vosté sap que acreditém
uns mil y pico de duros,
y desde luego s' ha ofert...
JOAN Pues veu, jo no 'ls cobraria.
PANXO Qué? Com?... No veig el per qué.
JOAN Ha perdut molt en la empresa...
PANXO Pues no faltaria més!...
Es com qualsevol jugada,
se exposan y pert qui pert.
Una cosa es la Carmeta
y el negoci... es diferent.—
Apropósit, jo pensaba,
que si vosté li parlés...
JOAN Sobre la noya?... (Això es gran!)
No sé... Sembla més corrent...
PANXO No importa. Si te reparo,
li parlaré jo mateix.—
Deixant això en una part.
Ocupemnos de vosté.—
Tractabam ab el papá
—y li será indiferent,—
de adelantá un poch la boda
fixantla per dintre un mes.
JOAN Li diré. (No 'n falta de altre.)
PANXO Hem calculat, que anant bé,
estará per surtí el barco
uns tres mesos, fet y fet.
Vostés entre tant, se casan,
passan la lluna de mel,
s' arregla el pis, surt á viatje
y no hi hem de pensar més.
Qué hi diu?
JOAN Com no ho esperaba
aixís, tan promte... 'm sorpren.
(Y que no trobi una escusa!)
PANXO Ara li diré el per qué.
Vosté ja veu 'ls amohinos
de una casa de comers,
y qu' hem aprés dels inglesos
allá, que el temps es diné.
Quedantse la noya á casa,
es un contínuo mareig;
acompanyarla á tot hora;
visitas y cumpliments...

Casada, cambia de aspecte:
ella tindrá el seu servey
y cada cual en son centro,
tots més llibres respirém.
Si li apar bé...

JOAN Jo pensaba...
(Tinch de romprer, no hi ha més.)

PANXO En tot cas, fem la escritura
y queda el barco en nom seu.

JOAN Es que jo habia pensat...

PANXO Si té algun inconvenient...

JOAN No, no... (També perdre el barco!...)

PANXO Qué 's lo que pensa vosté?

JOAN Penso que la Marcelina
tal vegada...

PANXO Está corrent.
En quan á ella, es lo de menos,
fará lo que li dirém.

JOAN Com no tinch res preparat...

PANXO Un home luego está llest.
En fí, vosté reflexioni
ja ho veu, la cuestió es de temps
y arribant á Barcelona,
ab el papá ho parlarém.—
Vaig en busca de Ventura
per l' altre negociet...
Ja ho veu, procuro per tots.
Hasta luego. *(S' en va.)*

JOAN Hasta despues.

ESCENA II

D. JOAN

JOAN S' ha vist compromís igual?
S' ha vist situació més cruel?
T' has lluit, capitá Ráfols!...
T' has lluit, com hi ha dell!
Te enamoras com un bestia,
quan ja estabas comprométs,
y no tens resolució,
y estás entre la paret...
Y ara 's descubrirá tot:
'm tirarán al carré,
tothom sabrá la partida
y será el chasco complert!...
Tant que podia evitá!...

Per tonto, m' está molt bé!—
Be: Qué faig? qué dich?... qué espero?...
—Crech que s' hem tomba 'l cervell!—
Desenganyo á la Carmeta?
No, may. Al altre primé.
Y son pare? Y la familia?
Qué fas donchs?... No te remey...
Men vaig dret á la farola,
'm pego un tiro, y després...

ESCENA III

D. JOAN, NEN

NEN Acabat amen Jesús!
JOAN Qué hi ha? Qué tens? Qué vols Nen?
NEN Sembla que hi ha marejada?
JOAN Y huracan, y un temps de infern!...
NEN Y donchs, ja ho sab, don Juanito,
alleugeri el cargament.—
Y al últim, be, qué li passa?...
JOAN No ho sé... No ho vulguis sabé.
NEN Com el veig fet una fiera?...
JOAN Tens rahó, estich que no hi veig!...
Déixam sol de una vegada...
No, no, esperat... (*Repensantse.*)
NEN Cóm quedém?...
JOAN Tu que 'ts home de recursos,
tu que sabs el diable hont jeu,
tu que tens tanta experiencia...
NEN Y bé?...
JOAN Dónam un consell.
NEN De qué 's tracta?...
JOAN (Cóm confiarli?)
NEN Espliquis, no perdém temps.
JOAN Figúrat que estich lligat
ab dos noyas.
NEN Malament.
Sols lligan els boigs y els gossos.
JOAN Boig me torno.
NEN També ho crech.
JOAN No comprens ma situació
apurada?
NEN Y li está bé.
Qui 'l fa embolicá criatura,
si corren uns estornells?
Vosté se enreda ab faldillas...

JOAN Cuidado! Ab noyas de bé.
NEN Tots som frágils en la terra,
y segons calcul modern,
cada dona, pert deu homes.
Ho porta un diari inglés...
JOAN Si fos d' aquesta manera...
NEN Net: nos costa un deu per cent.
Conti desde 'l pare Adam,
y comensi per la serp...
Calculi quina enfilada!
JOAN Basta de ximplesas, Nen.
NEN Y donchs, qué vol que li diga?
JOAN Que 'm treguis de aquest mareig.
NEN Per dos ray?... Aixó l' apura?...
JOAN Com aquell que no diu res!
NEN Jo coneixia un sargento
que 's va despendre de set
en menos de quatre dias
y ab totas va quedar bé.
JOAN Nen, Nen, no 'm vingas ab bromas.—
Y cóm?
NEN Molt senzillament.
Morintse.
JOAN Tant com aixó...
També es un recurs extrem.
NEN Y vosté creu?... De per riure!...
Si era més net de clatell!...—
Va fer posar en los diaris,
que l' habia mort un tren.
Deixá passá quatre mesos,
l' una 's ficá en un convent,
las altres se consolaren,
quedá llibre... y viva 'l Rey!
JOAN Es un recurs de mal género,
y el meu cas es diferent.—
Jo 'm moro per una de ellas.
NEN Donchs en paus. L' enterrarém.
JOAN La estimo com no 's pot dí,
y ab l' altre estich comprométs.
NEN Y á qui vol doná la culpa?
JOAN Si no m' entench jo mateix!—
Figúrat que la Carmeta...
NEN La Carmeta?... (*Molt sorprés.*)
JOAN Qué 't sorpren?
NEN No 'm podia figurar...
JOAN Es la que estimo fa temps.
NEN Com no 'm paro en ximplerías,
no ho he notat, francament.

(A tots agrada, que diantre!...
Me la hauré de mirar bé!)

JOAN De veras? Tu no sabias?...

NEN Y digui, l' altre qui es?

JOAN Es la que ha vingut avuy,
la senyoreta...

NEN Sant Telm!

JOAN Filla del consignatari.

NEN Amigo, si que 's llueix!

JOAN Jo he dat paraula á Ventura.

NEN Y l' altre?...

JOAN També la té.
Y 'm donan á maná el barco,
y es tot de ells el cargament,
y tinch part del capital...

NEN Be, vamos, 's compren bé:
que ab una el lliga l' amor,
y ab l' altre, cla, l' interés.

JOAN Pero estich per la Carmeta.

NEN Ditxosa Carmeta, amen!

JOAN No es vritat que es preferible?...
No es cert que tot s' ho mereix?...
Tan graciosa, tan amable...

NEN No me la he mirada be.

JOAN Es necessari sé llusco.

NEN Pues bueno, llus ó pagell,
entre vosté y don Panxito
ja 'm tenen de Carme plé.—
Ella es bona, no li nego.
vull que siga un angelet;
pero en el fet de sé dona,
fa mal, y no s' ho coneix.
Vosté haurá sentit contar...

JOAN No vull qüentos.

NEN Es curtet:
que en el temps de don Quijote,
—que ha passat, gracias á Deu,—
morian enamorats
y 's mataban pe 'ls carrers,
sens coneixer la Madama
y sens que ella 'n sabés ré.
Lo mateix passa ab la Carme,
tan ne diuhen, que un s' ho creu.

JOAN Don Panxo també la vol.

NEN Donchs sent aixís, ja ho te be.
Vosté li cedeix la plassa,
pren l' altre, y quedan corrents.

JOAN Per res deixo á la Carmeta.

NEN Allavors, ho diu clá y net.
JOAN No tinch prou resolució.
Qué dirán de mí després?
Y si falto á n' en Ventura?...
NEN Vosté vol y dol, ja ho veig.
JOAN Qué faig? Treume del apuro.
NEN Parteixis pe 'l mitj.
JOAN Ximplet!
Jo que buscaba un consol...
NEN Donchs home, que li diré?
JOAN En Ventura y la Carmeta. (*Veyentlos venir*)
No 'ls vull veurer. (*Se 'n vá.*)
NEN Donchs entrém.—
Si no fos dona?... Ja hi tocan... (*Mirant á dins.*)
Seria un xicot complert. (*Segueix á D. Joan*)

ESCENA IV

VENTURA, CARMETA

VENT. Acabém. Ditxós convit!...
Per fí 'ns deixen respirar.
CARM. Be 'ls habiam de obsequiar.
VENT. Sí, vamos, ja n' hem sortit.
Y un hom, posat al empenyo,
ha de cumplí, no hi ha més.
No m' agradan forastés!
Un en sa casa, no es duenyo.—
Y ara que no veig en torn
ningú, ab llibertat completa,
vull que m' espliquis, Carmeta,
la causa de aquell trastorn.
CARM. Pare...
VENT. Com més t' aproximas
pintat en ta cara ho veig...
CARM. No ha sigut res... un mareig...
VENT. Carmeta, tú no m' estimas.
CARM. Pare.
VENT. Sents una afecció
y ab ton silenci, la abultas:
quan á ton pare la ocultas
es que no 't sobra rahó,—
Tal volta el ximple del Nen,
te haurá contat...
CARM. No es res, pare.
VENT. Y á qué vé, allavors, y ara,

tals mostras de sentiment?...
CARM. Es que, haurá notat vosté...
Venen horas de tristesa
y es tal la humana flaquesa,
que una no compren per qué.
VENT. No es vritat; y bé mereix
una escusa qualsevol,
qui aspira á darte un consol,
que 'm serveixi á mí mateix.—
Jo 'l teu disgust imagino,
y si franca vols parlá.
es cosa del capitá.
CARM. Pare...
VENT. Veus com ho endevino? (*Ab carinyo.*)
CARM. Quí li ha dit?...
VENT. Quí m' ho ha de dí?
Jo que sé els vostres amors
y estudio els vostres cors,
y en ells ho he pugut llegí.
Tems que lluny de aqueixa costa
la ausencia, l' amor dissipa;
y el teu pare, se anticipa
á donarte la resposta.—
Poch, molt poch hi ha que esperá,
avuy dia.
CARM. Prou que ho sé!
VENT. Mes Carmeta, tingas fé:
el capitá, cumplirá. (*Ab convicció.*)
CARM. Y creu vosté?
VENT. Es evident!
CARM. (Pobre pare!)
VENT. Estás sorpresa?
Li he exigit formal promesa...
CARM. Y l' ha feta?
VENT. Ab jurament.—
Ja veus, quan en res vacila,
no tens motíu de aflicció...
CARM. (Quanta perfidia senyó!)
VENT. Y ara quedas més tranquila?
CARM. (Dèu meu!)
VENT. No tingas recel,
donchs ell ab tot se acomoda,
queda ajustada la boda,
y al regrés...
CARM. Reyna del Cel!
VENT. Jo tinch confiansa completa,
y farás mal si t' apenas,
bé prou que venen la penas

sense buscarlas, Carmeta!—
No l' has vist?

CARM. Desde el matí.
VENT. Ja 't dirá; dintre mitj any...
CARM. (El pobre, quin desengany!)
VENT. (Pobreta, no li vull dí!)

ESCENA V

Dits y NEN

NEN Ventura...
VENT. Qué hi ha de nou?...
NEN (Vamos... aquí la tenim...)
Don Panxito vos demana,
ha de veurehos tot seguit.
VENT. Don Panxito? Ja comprench!...
Oh! ni un instant tinch per mí!
NEN Vos espera en lo escriptori.
VENT. Aném allá! Luego vinch. (*S' en va.*)

ESCENA VI

CARMETA, NEN

CARM. (Se 'n vá confiat... Pobre pare!
No tinch valor... Cóm li dich!)
NEN (Lo que toca al *aparejo*, (*Mirant á Carme*)
millor que 'l del bergantí!)
CARM. (De una part... sembla impossible!...
Si fos no més que un ardit?
Si 's cregués la Marcelina?...
No arriba á tan la infelís!...)
NEN Mirada tota plegada...
CARM. Qué dius?
NEN Y hasta de perfil?...
Tenen rahó, mes jo no hi passo.
CARM. Nen, per qué 'm miras aixís?
NEN Perque tots te troban guapa
y no me 'n puch avenir!
CARM. No 't burlis. Y aixó t' apura?
NEN Es que me están aburrint,
contantme las tevas gracias
que jo, primer que ells he vist.—
Per qué no ets home, Carmeta?
Ay! Qué 'n seriam d' amichs?

MARC. Nen, basta de tonterías.
NEN Es que ja desde petits...
Te 'n recordas quan jugavam
prop dels gussis?
CARM. Temps felís!...
NEN Allavors no eras com ara.
CARM. Los anys passan. Qué vols dir?...
NEN Vull dir, que alló de criaturas...
Te estimaba... no m' en rich...
Are un home ja te ideas,
ab los anys nos instruhim,
y com, per desgracia ets dona...
CARM. M' aborreixes per instint.
NEN Tan com això... No t' ho pensis,
Carmeta, y si fos precís...
CARM. Vosaltres sou per sistema
implacables enemichs.
Odieu al sexo, per vici,
sou egoistas, y servils,
injustos fins al agravi...
NEN (Macatxo! Y que be que ho diu!)
CARM. Qué t' han fet á tu las donas?
Si podias concebir
lo que pateix aquest sexo
tan bruscament combatit;
las llágrimas que 'ns devoran,
las privacions que sufrim;
Llástima os inspirariam...
NEN Esplicantho tan bonich!...—
també sufreixen los homes.
CARM. Ningú lo contrari 't diu.
NEN Veus? Aquí tens el teu pare.
'L pobre ab tots cinch sentits...
CARM. Qué li passa?... Nen, acaba.
NEN Carmeta, t' ho tinch de dir,
'L teu pare, está apurat.
CARM. Qué dius?
NEN Que está enderrerit.
Y per ço está neguitós...
CARM. Es possible?
NEN Y á la fí...
CARM. Acaba, que m' assessinas...
NEN Si 't trastornas, no t' ho dich.
CARM. Nen, Nen... Per Deu t' ho demano!—
Y ell m' ho callaba!... Infelís!
NEN Tenia ajustat el barco,
com tu sabs, per tot l' Abril
y va retrassá la feyna,

cerca dos mesos y mitj.
Entre aixó, y massa bon tracte
que ha donat al bergantí,
's pot quedá sense un quarto.

CARM. Deu meu! Y es cert lo que dius?

NEN No es un cas desesperat...
No, Carmeta, jo só aquí,
y sabs que en tot lo que puga...

CARM. Ja sé que ets un bon amich...
Mes no basta el teu afecte...

NEN Carmeta, déixau per mi.

CARM. Quants disgustos en un dia!

NEN Sí, que l' altre no es petit.

CARM. Qué dius? Cóm sabs?...

NEN ('M desplego.)
També tinch el cap del fil.
M' ho ha contat don Juanito.

CARM. No m' en parlis.

NEN Bona nit!...
Lo pobre, també, ja ho veig...
's troba en un compromís,..
Més ell, *nada*, no escarmenta,
está per tú, ja m' ho ha dit.
Y aixó que li donan barco
y que ell té donat el sí...

CARM. Saps, Nen, que aixó es una infamia!

NEN Fins á cert punt... Ja está vist:
tractant entre homes y donas,
sempre 'n surten embolichs.
Y aixó que no ets com las altres,
que tú sola vals per mil!...
Y al fí, serás capitana.

CARM. Quí? Jo, Nen? Primer morir.

NEN No te las peguis tan fortas!

CARM. Es un infame!... Es un vil!...—
No 'n parlém més, t' ho demano.

NEN Vamos...

CARM. Ja ha acabat per mí.

NEN Ben fet. Seria altre cosa
si totas fossen aixís.

CARM. Las que tenim dignitat,
las que de estimar vivim,
al que desenganys nos dona,
sabém doná, etern olvit.

NEN No ho diria milló un home.
Mal aguanyada!... Ja ho dich.

CARM. Y are Nen, tractém del pare,
de evitarli un compromís...

NEN Y tú no 'n sabias res?
CARM. Com podia presumí!...—
Ell per no darme un disgust...
Ja fá temps que 'l veya trist...
Jo, també he estat reservada...
NEN Això no pot quedá aixís.

ESCENA VII

Los mateixos y MARCELINA

MARC. Gracias á Dèu que la trobo!
NEN (Adios! Quin altre embolich!...)
CARM. 'M buscaba?
MARC. Ja fa rato.
CARM. Pues no m' he mogut de aquí.
NEN (Bravo!) Ja las tinch reunidas;
ara crido l' enemich,
que vinga y las desenganyi
ó que 's parteixi pe 'l mitj!)
MARC. Adios, Nen!
NEN *Mandar!* (*S' en va.*)

ESCENA VIII

CARME *y* MARCELINA

MARC. M' agrada!...
Qué tal Carmeta?
CARM. Molt bé.
MARC. No sé estar sense vosté!
CARM. ('M troba ben disposada!)
Gracias.
MARC. Com simpatisem!...—
Sembla que está pensativa...
No la veig tan espressiva...
CARM. Com no ho só!... (Dissimulém.)
MARC. No ho cregui!
CARM. Será aprensió!...
MARC. Sap que del dematí ensá
m' ha donat molt que pensá
la nostra conversació?
CARM. No recordo... Sobre qué?...
MARC. Sobre 'l promés...
CARM. (Que t' alteras.) (*Contenintse.*)
MARC. Crech, que l' estimo de veras,

y que ell me estima també.
CARM. Y 's funda?
MARC. Quan ha marxat,
he estat si ploro, no ploro...
Y ara 'm sembla que m' anyoro
de tenirlo al meu costat.
Tal interés...
CARM. Jo ho abono.
MARC. Es ja més que simpatía...—
Y vosté que no sabia!...
Qué hi diu? No es vritat que 's mono?
CARM. Oh! sí. Vosté ho endevina;
tot ell es una monada... (*Ab intenció.*)
La elecció es molt acertada!
Ha escullit bé! Marcelina!
MARC. Vosté aprova?...
CARM. Ja ho pot dí! (*Ironia.*)
Ab un amor tant vehement...
MARC. Vol dir?
CARM. Será un casament...
(Pobre!)
MARC. No es vritat que sí?—
Deixant apar la figura,
té una posició brillant,
jove, amable, fí, elegant...
CARM. (Ay!)
MARC. Y 's presenta ab soltura.
CARM. Això, sí.
MARC. Libre de apuros,
es jove de molta empresa,
y en lo bergantí interessa...
CARM. (Aquí es tot.)
MARC. Per sis mil duros.—
Es lo que diu el germá:
Si empren grans operacions,
ab quatre viatjes rodons
se pot luego retirá.
Y no té que pensá més
ab negocis, ni ab desmerit;
tant solament ab lo rédit
pot viure com un marqués.
Ja veu si es una ventura,
si 'l porvenir me sonriu.
CARM. Oh! sí, molt! (Sembla que ho diu,
per donarme més tortura.)
MARC. Crech no 's pot desitjar més
en figura y capital.
CARM. Y en quant á la part moral,

ha estudiat al seu promés?
MARC. La part moral... No he advertit...
CARM. Vosté 's para en las riquesas:
Y... sap totas las proesas
del que ha de ser son marit?
MARC. Per mí no poden sé obstacles,
sent boda que tant convé...
CARM. Y no ha de saber vosté
la seva vida y miracles?
MARC. Quan una més s' aproxima
més vosté 'm fá vacilá...
Jo no 'l puch ben judicá...
Qué hi coneix vosté, m' estima?
CARM. Prou. A lo ferro-carril!
Si la passió l' arrebata!...
'S coneix, parlant en plata,
que 's un amor mercantil!—
He presenciat lo despido,
lo he vist antes ab vosté,
y si franca tinch de sé,
no es lo que 's diu, un Cupido.
MARC. Devant de altres vol que sigui?...
També sap tirar floretas...
y hasta 'm diu unas cosetas...
CARM. Oh! calli, no me las digui.
MARC. Descuidi.
CARM. Y vosté las creu?
MARC. Per qué no, si son sentidas?
CARM. Son paraulas escullidas
y á totas... (Calma Dèu meu!)
MARC. Oh! no... Si vosté sabia...
CARM. Penso lo que li pot dí...
MARC. Son cosas que van per mí,
y un altre res hi entendria.
CARM. Veig que está més enterada
del que 'm creya?
MARC. Una miqueta.
CARM. Vosté...
MARC. Ja li he dit, Carmeta,
vull estimá y sé estimada.
CARM. Y si ell no correspongués?
MARC. Imposible!...
CARM. Qui pot fiarse!...
MARC. Estant próxim á casarse...
CARM. Suposém que li faltés.
MARC. Ho diu ab una intenció...
CARM. Suposis que inadvertit
tingués el cor repartit:

Es una suposició.
MARC. Llavors, si tant lo estimés,
y fossem dos.
CARM. ('M subleva!...)
MARC. 'M quedaba ab la part meva.
y l' altre que 's compongués.
CARM. Luego, no compren vosté,
l' orgull, ni la dignitat,
ni lo amor propi ultrajat,
ni el sentiment, ni la fé.
No compren que en la passió (*Animantse.*)
no 's concebeix la mudansa,
y que morta la esperansa,
es la vida una ilusió?
No sap que el cor que lleal fia, (*Ab calor.*)
no s' enganya impunement
y que dobla 'l sentiment
la falsedat, la perfidia?
Vosté, que en divisions creu;
pot ser agradable sorpresa,
veure que de un altre es presa,
lo cor que vosté ha fet seu?
Veure á trossos la cadena
de ditxas, que amor li augura?
Si vosté es una criatura... (*Afectant com-*
Que pot saber, pobre nena! *passió.*)
MARC. Carmeta 'm deixa parada.
A qué vé?
CARM. Es una advertencia.
MARC. Y parla per esperiencia?
CARM. Jo, no estich enamorada.
MARC. Vosté sap alguna cosa?
CARM. (A qué robarli la calma?)
Sé, que s' emporta la palma,
y que será molt ditxosa!

ESCENA IX

Los mateixos y D. JOAN

JOAN Carmeta!... (*Desde la porta del fondo.*)
CARM. (Es ell!)
JOAN (L' altre aquí!)
MARC. Gracias á Dèu que se 'l veu?
JOAN Si... buscaba... (Dèu de Dèu!...)
MARC. Ja 'm té, si 'm buscaba á mí.
JOAN Luego. Assumptos de interés...
MARC. Qué li passa? 'L veig parat...

CARM. (Ara cor, serenitat:
en que 't reventis després.)
MARC. Sap que no es molt agradable
que vinga ab aqueixa cara
després de esperar fins ara?
JOAN Es que...
MARC. Siga més amable!
JOAN (Ni una mirada.)
CARM. (Ximpleta!)
MARC. Es bastant distret, don Joan.
Ara n' estabam parlant...
JOAN (Adios!...) De mi?
MARC. Ab la Carmeta.
JOAN (Acabém.) Si está enterada,
será inútil...
MARC. Te rahó.
Y sab que deyam?
JOAN Jo? No.
MARC. Que una viu massa confiada
y 'ls homes...
JOAN (Qué diu!)
MARC. Ja ho sé,
nos pintan correspondencia...
Vosté té més esperiencia, (*A Carme.*)
espliqui.
CARM. No sé á qué vé?
MARC. No es vritat que á sa futura,
el que no es indiferent
deu probá á cada moment?...
CARM. Qué més probas vol, criatura?—
Don Joan, per lo que he observat,
—sino, á sa conciencia apelo.—
es de constancia modelo, (*Ironia que anirá creixent.*)
tipo de fidelitat.
No es amable, conseqüent,
franch. y en cap concepte doble?
No té un cor lleal y noble
á proba de sentiment?...
JOAN Carmeta... (Vaya un martiri!)
CARM. No es elegant? Qué vol més!
Y honrat y atent y després
no estima fins al deliri?
No val sa llábia un Perú?
Y aixó 's proba ab evidencia...
Sobre tot en consecuencia,
ningú l' iguala, ningú.
Sent aixís, no 's concebeix
que vosté li siga ingrata.

JOAN (Aqueixa ironia 'm mata!)
CARM. Estimil com ell mateix.
Perque li juro, y no en vá...
MARC. Jo no comprench...
CARM. (Pobre noya!)
Que té ab ell, una gran joya;
procúrila conservá. (*'S dirigeix al quarto de la dreta.*)
JOAN Carmeta... (*Seguintla.*)
MARC. Qué passa aquí?
CARM. Ni una paraula. (*A D. Joan, desde la porta.*)
JOAN Carmeta!... (*Suplicant.*)
CARM. No falti á la senyoreta. (*Ab dignitat.*)
Basta. Ja acabat per mí.
(*D. Joan vol parlar, pero li impedeix Carme, que entra luego á son cuarto, deixan aquell aterrat, y en la major confusió á Marcelina.*)
JOAN Oh!
MARC. Juanito!...
JOAN (Calma.) Qué?
MARC. Espliquim. Vull saber luego...
JOAN Y ella no li ha dit?.., (Renego...)
MARC. Basta. Jo averiguaré.
(*Entra precipitadament al quarto de Carmeta, tancant tras de ella las portas.*)

ESCENA X

DON JOAN *y luego* NEN

JOAN Escolti... M' han aplastat!
Aixís, á pel, y á repel!...
Iras, trons y llamps del Cel! (*Furiós.*)
Estich ben ennavegat!
No hi veig, m' ofego... M' abraso!...
Si aquí en terra 'm passa aixó,
no estich mil voltas milló
entre mitj del cordonasso?
Aquí, enclavat á la tasca...
NEN 'L buscaba.
JOAN Bueno. Y qué? (*Cremat.*)
NEN Ja hi som? Y aixó?
JOAN Qué ha de sé!
Que ja ha estallat la borrasca!
NEN Sí? Donchs ja ho sap, capitá
Aferra! Abaix masteleros!...

Cop de rissos!... chis!... ligeros.
(*Imitan lo xiulet.*)
A las bombas, y aguantá! (*Se 'n van precipitadament.*)

ESCENA XI

VENTURA, DON PANXO

PANXO Donchs com vos deya, Ventura,
no teniu de anar depressa...
VENT. Aqueixas cosas, don Panxo
com mes prompte s' enllesteixan...
PANXO Home, no sigueu aixís!...
Penseu... Seria una ofensa.
Examinat el balans,
y la liquidació feta,
no hi ha que pensarhi mes.
Sabeu que á mon favor restan
mil dos cents trenta cinch duros,
que es lo que mes interessa.
M' els pagueu, un altre dia
y ara, cambiem de conversa.
VENT. (No comprech... Si haurá cregut?
A fé que 'm causa estranyesa!)
PANXO Vamos, fumemhi, Ventura,
y assentemse una miqueta.
VENT. Com vulga. (Qué 'n surtirá?)
PANXO Endevant. (*Se assentan. Panxo treu la petaca y encen lo cigarro.*
VENT. (Vaya una flema!)
PANXO Aquí esteu com un patriarca.
Tots dosets ab la Carmeta...
Qué os falta?... Viviu tranquils...
VENT. Don Panxo, may faltan penas!
PANXO Bah! No 'm vinguéu ab extrems.
Ja se jo, que 'l temps goberna,
y si se esguerra un negoci,
altres reparan las perduas.—
En fí, anem al cas, Ventura.
'S tracta de la Carmeta.
Be hauréu pensat en casarla?
VENT. Crech que 's la seva carrera.
PANXO Aixís se acostuma á dir.
VENT. (A qué vindrá?...)
PANXO Pues, com deya.
Vos l' estimeu molt, no es cert?

VENT. Y vosté?... 'M causa sorpresa.
Tal pregunta, feta á un pare,
es, don Panxito, una ofensa.
PANXO Vull dir, que os será sensible,
Ventura, apartarvos de ella.
VENT. La Carmeta no 's separa
de mi, per res de la terra.
PANXO Y si fent un gran partit
os vingués ab la exigencia?...
VENT. Exigencias? Poch á poch.
En aquest punt no 's toleran.
Ni un ni altre consentiriam;
la vanitat no 'ns doblega.
No fan la felicitat
ni 'ls títols, ni las riquesas.
PANXO (Malo.)
VENT. Encara que al present,
es ociosa la advertencia,
perque,—parlant entre 'ls dos,—
la noya está compromesa.
PANXO Qué diu, home?
VENT. Lo que sent.
PANXO (Bo! M' ha pres la delantera.)
Si que ho portaban callat?
VENT. Com no ha vingut la conversa...
PANXO Y qui es éll? No 's pot saber...
Algú de aquí?... (Si que pesca!)
VENT. No hi cau, don Panxito?
PANXO No.
Com voleu que jo conega?...
VENT. Jo estranyo no li hagi dit.
PANXO Acabeu.
VENT. Surti de pena!
Es el capitá.
PANXO Qué diheu?
En Rafols?
VENT. Sí. Qué l' altera?
PANXO Y n' esteu segú, Ventura?
VENT. Al menos ha soltat prendas...
Perqué? Qué sap?
PANXO Jo? No res.
VENT. Donchs á que vé tal sorpresa?
PANXO Perque... vamos, no esperaba...
(Aquesta si que es mes fresca!)—
Mireu no siga una broma...
Ell es algo calavera...
VENT. Y creu que la meva filla?
Qué pensa de mí?... Qué pensa?

A casa, ningú fa bromas,
de aquesta naturalesa.

PANXO Jo no he tingut intenció...
(Quina partida mes negra!)

VENT. Sápiga que el capitá
m' ha fet solemne promesa,
y 's casa en tornant de viatge.
Aixó es al peu de la lletra.

PANXO (No seré qui el desenganyi.
Se posa fet una fiera.)
Si esteu convensut, Ventura,
endevant. Y á fé que 'm pesa.

VENT. Com?

PANXO Portaba comissió
de un jove de totas prendas,
per parlá sobre la noya;
mes sent aixís, cosa feta,
no hi ha que pensarhi, es clá,
retirarem la *propuesta*.

VENT. Jo sento...

PANXO Com té de sé...
(Capitá no me la pegas.)—
Parlém algo de negocis...
Tenim de fer una corbeta,
y vindrem dintre poch dias...

VENT. Bé, bé... No vagin depressa.

PANXO Are, sobre 'ls mil y pico,
li enviaré una lletreta...

VENT. No; si estich prompte á pagarli.

PANXO Pues si no li es cap molestia...
Vos mateix... Fassi com vulgui...

VENT. (Qué poca delicadesa.!...)

PANXO Penso marxá al últim tren.
A casa está plé de feyna,
y es precís... Con que á la vista... (*Ademan de marxarse.*)

VENT. (Miseria sobre miseria!...
Ja estranyaba de una part...)

PANXO Y are aixó com se manega? (*Quedantse á un costat.*)
No 'n sap res la Marcelina,
y si la cosa anés séria,
queda sens capitá el barco,
y ella pert la conveniencia!...

VENT. Vamos, com mes richs, mes... Oh!...

PANXO No 'm convé de cap manera. (*Després de reflexionar.*)
Val mes que espliqui al Ventura.
Sí, sí, *clarito*.

VENT. Que deya.

PANXO No res: que ab lo capitá,

francament, ha de aná alerta.
VENT. Espliquis de una vegada.
PANXO No puch permetre en conciencia,
que se l' enganyi.
VENT. Qué diu!
PANXO Es cosa que no admet réplica:
Se casa dintre de un mes,
ab la meva germaneta.
VENT. Y aixó es cert?...
PANXO Ja l' he avisat.
Ara...
VENT. M' ha deixat de pedra!
PANXO Vaya de 'n Rafols, mereix (*Tot anantsen.*)
una fregada d' orellas.

ESCENA XII

VENTURA, *luego* CARME

VENT. Jo ho debia imaginá!... (*A batut y després de*
Y un home tant que 's recela... *una pausa.*)
Si avuy no hi ha bona fé!...
Deu meu! Aquest cop m' aterra,
Capitá m' has enganyat...
Vull satisfacció complerta!
Y ara com dich á la noya?
Filla meva!... Filla meva!...
CARM. Pare! (*Abrassantlo.*)
VENT. Carme!
CARM. Tot ho sé.
VENT. Ja veus de quina manera...
CARM. Calma. Jo 'm sé dominá.
VENT. Parla la teva tristesa.
Y jo que no comprenia!...
CARM. Haguera estat indiscreta...
VENT. Infelis! Tu m' ho ocultabas
y 't devorava la pena.
CARM. No podia creure may...
VENT. Es molta. molta vilesa!
Un vá ab lo cor á la má,
y el venen quan menos pensa!
CARM. Pero éll li habia promés?
VENT. Quí aixís falta, qué no inventa!
CARM. Pare, olvidiu, li demano.
Mirim be... Jo estich serena. (*A b arranque.*)
VENT. Sent tu honrada... Que m' importa!
Lo desengany ja no 'm pesa:

que ni de recort es digne,
qui es capás de tal baixesa.
Y després, que ben mirat,
tu mereixes mes, Carmeta.

CARM. No sento perdre l' amor,
ni lo recor m' atormenta,
sento veurem prostergada,
y humillada en ma pobresa;
ferida en la dignitat,
mon amor propi 's subleva.
Sento no haber conegut...
y deploro en ma conciencia,
que hagi pogut inspirarme
un amor, que ja es tot cendras.

VENT. Basta, noya, aixís te vull.
Me tranquilisas de veras.
Filla meva, 'l cap ben alt,
y dignitat y firmesa.

CARM. Bé: parlém de vosté, pare.
Qué han estat aqueixas pérduas?

VENT. Com has sabut?... Quí t' ha dit?

CARM. Vamos, basta de reserva,
per que las penas contadas
ja sab que son mitjas penas.
Y aquí millor que á una filla?

VENT. Te sobra rahó, Carmeta.
Si no tinch altre consol!
Diu bé, descansém ab ella.—
Figurat qu' haig de entregá
aqueixa tarde mateixa,
mil dos cents trenta cinch duros
per resultat de la empresa,
y quedo... bastant mal, noya.

CARM. No sé perque el cor m' ho deya!

VENT. Ditxós barco! No ha portat
mes que disgustos y perduas!

CARM. Y no pot dilatá el pago?

VENT. Per mí seria una afrenta.
Després de lo que ha passat,
Carme, primé la miseria.

CARM. Deu meu! Deu meu!

VENT. Qué vols ferhi?
Tinch molta delicadesa.
Després...

CARM. Sí, pare, després...

VENT. Després... Ve la providencia!...

ESCENA XIII

Dits, NEN

NEN Aquí som, perque hem vingut.
VENT. Qué hi ha Nen?
NEN Vos vull parlá.
VENT. Fora bromas.
CARM. Pots entrá.
NEN Qué passa? (M' ha deixat mut.)
CARM. Es que... no 's troba d' humor.
NEN Qué potsé sab?... Ja ho temia...
CARM. No recordis...
NEN Jo venia... (*Ab embrás.*)
vos vull demaná un favor.—
Com no tinch necessitats,
y fa alguns anys que navego,
tot quan guanyo, ho arreplego
y tinch mil duros ahorrats.
Aqueixa partida justa
tenia fa temps á rédit:
pero avuy las caixas de crédit...
valen mes, caixas de fusta.
Com per mí tot es Andorra,
y ficso en cap punt estich,
vos demano, com amich,
que me 'ls guardeu, y 'ls feu corra.
VENT. Nen!...
CARM. Ja comprench... (Qué després!)
VENT. No pot sé.
NEN A la vostra moda,
serviusen si os acomoda,
jo no necessito res.
VENT. Gracias, Nen.
NEN Las gracias no obstan...
VENT. Agraheixo la intenció.
son los fruits del teu suó,
guardals Nen, que prou te costan.
CARM. Quin cor!
NEN Vos me 'ls doblareu
mentres jo 'n torno á guanyá,
y com no m' haig de casá,
no tinch que pensá ab l' hereu.
VENT. Basta, Nen. M' has enternit.
CARM. Oh, sí, que l' acció es completa!
NEN Fesli entendre tu, Carmeta.

Aquí 'ls deixo, y bona nit. (*Deixa una carte-*
VENT. Sols ab dugas condicions. *ra sobre la taula*)
Ab recibo é interés.
NEN Si jo vos ne dech molts mes!
Vaya un' orga de rahons!
CARM. Pare!...
VENT. Jo.
NEN Sou testarut.
VENT. Vina als meus brassos! (*No podent contenir la emoció.*)
Aferra! (*Abrassantlo*)
Veig que encara hi ha en la terra,
amistat y gratitut.
CARM. Sí, y delicadesa extrema.
Be mereix...
NEN També 'm vols dá?
Qué hi diheu? (*A Ventura.*)
CARM. Sí, Nen. (*Allargantli la má.*)
NEN La má?
(casi diria que 'm crema!)
Aquí, no hi trobeu solapa. (*Senyalant lo cor*)
CARM. La teva honradés t' abona.
NEN Y tu, no obstant y ser dona...
Sent dona y tot... ets molt guapa.

ESCENA XIV

Los mateixos, DON JOAN

VENT. Ell! (*Veyent á D. Joan.*)
CARM. (Deu meu!...)
JOAN Ventura...
NEN Adios!...
VENT. Surt Carmeta. Déixens, Nen.
CARM. (Ay!) (*Se 'n vá seguida de Nen.*)
JOAN Per favor... un moment. (*Va á seguir-la, Ventura se interposa.*)
VENT. Ja ha acabat tot entre 'ls dos.

ESCENA XV

DON JOAN, VENTURA

JOAN Ventura, os precipiteu.
Vos dech mil satisfaccions;
mes vull també explicacions.
Escolteume, y judiqueu.

VENT. Don Joan, acabem abiat.
Qué 's créu? Qué pensa de mí?
JOAN No comprench... Qué voleu dí?
Crech, que sou un home honrat
VENT. De aixó, ningú pot dubtarhi.
JOAN Vos tinch per home de bé.
VENT. Donchs jo penso de vosté,
capitá, tot lo contrari.
JOAN Ventura...
VENT. Si en tal concepte
me tenia, 'm fa despreci,
tractantme ab lo menospreci
que 's mereix el mes inepte.
JOAN Jo...
VENT. La seva confusió
y el seu silenci ho declara:
fins de sortirli á la cara
se avergonyeix el coló.—
Obrant ab poca hidalguía,
ha promés, lo que no té,
y ha disposat de vosté,
quant ja no 's perteneixia.
Ha faltat, sens atenció
á la paraula empenyada...
JOAN Jo no vos la he retirada.
VENT. Llavors, li retiro jo.
Si 's pensa per cumpli ab mí,
faltá ab un altre, no passa;
lo que no vull per ma casa,
no vull per la del vehí.
JOAN Calma, Ventura, paciencia
per un moment, y escolteu.
VENT. En bonhora. Siga breu,
que 'm fatiga sa presencia.
JOAN Antes de venir aquí,
me proposaren la boda,
jo, per conveniencia, ó moda,
en mal hora, vas da el sí.
Aquí, sens coneixements
vaig trobá un semblant risuenyo,
y no sempre l' home es duenyo
de dominá els sentiments.
Al veurerla hermosa y pura,
—la passió que m' atropella!
vaig creurer que tant sols ella
podria fer ma ventura.
Y olvidant, hasta el recor
de la que res me inspiraba,

mes creixía y se arrelaba
per la Carme, inmens amor.—
Diuhen bé: la passió es loca!
May habia imaginat...
Y ara, la fatalitat
entre las dos me col-loca.
Sé que el compromis es gran,
mes, Ventura, no reparo:
per la Carmeta 'm declaro.

VENT. Gracias. Ha fet tart don Joan.

JOAN Com resistí, si un es presa
per una nova impresió?

VENT. No capitá. La passió
may disculpa una baixesa.
Vosté vingué compromés,
y son cor fret y egoista,
volgué empendre altre conquista,
sens calcular lo demés.
Trobá un cor angelical,
y ab protestas y ab falsía,
li arrebatá la alegría...
don Joan, m' ha fet molt mal!
Y la passió may relleva...

JOAN Jo, ab sa puresa m' amparo.

VENT. Aixó ni cab el dubtarho,
que al últim es filla meva.
Y acabém, que es per demés.
Quedant nul el compromís,
siga ab riquesas felís...
aquí, sols hi ha honradés.

JOAN Ventura, os veig resolut.
Si no os basta el meu descárrech...

VENT. No, don Joan y fassis cárrech
que may nos hem conegut.

ESCENA XVI

Los mateixos, D. PANXO

PANXO Pues senyor, ja estém de marxa.

JOAN Jo que m' habia olvidat!...

PANXO Marcelina! Marcelina!... (*A la porta del quarto.*)
Hola! vosté capitá?...
Hem de parlá una estoneta.

JOAN Bueno. (La segona part.)
Ventura... (*Acostantsi.*)

VENT. Ni una paraula.

JOAN No cediu?
VENT. Ni are, ni may.
(*Se dirigeix al armari que obrirá y del que treu y conta varias monedas.*)
JOAN La perdo!... La culpa es meva!...
PANXO Marxém luego, si no ho sab.
JOAN Pues en la estació l' espero.
PANXO Luego hi aném.
JOAN (Vaya un pas (*Se 'n vá.*)

ESCENA XVII

VENTURA, D. PANXO, MARCELINA *y luego* CARME

MARC. Panxito, qúe 'm demanabas?
PANXO Sí, ja es hora de marxar
MARC. Jo pensaba?...
PANXO No hi ha més.
MARC. Y Juanito?
PANXO Es endevant.
MARC. Per mí, posantme el sombrero...
CARM. (Ja es fora. Tot s' ha acabat!) (*Al sortir.*)
MARC. Vamos, vol venir Carmeta?
CARM. Per ara... visca molts anys.
VENT. Si li apar be, don Panxito.
PANXO Home... (*Escusantse, pero passant luego al*
VENT. Podrá repassar... *escriptori.*)
Aquí té 'l pico, ab monedas,
y els mil ab paper del banch.
PANXO No corria tanta pressa!...
VENT. M' ho vull treurer del devant.
MARC. Diguim la vritat, Carmeta. (*Formant grupo á*
No 'm fassi está ab ansietat. *la part oposada*)
Descifrim aquell enigma...
CARM. Enigma?
MARC. Del capitá.
CARM. No res: una tontería.
Ja li he dit, no 'n fassi cas.
Si aquí sempre disputabam!...
(No la vull desenganyar.)
MARC. Es que ho deya ab un calor...
y al últim s' han enfadat.
CARM. No ho cregui, tot era broma.
MARC. Pues jo 'ls veya molt formals...
y alló de deixarlo sol...

CARM. Com no haguera acabat may!...
Jo 'm divertia ab vosté.
MARC. Qui s' habia de pensá...
Quinas bromas... Dolentota! (*Ab carinyo.*)
M' habia mitj espantat.
CARM. De veras? No val la pena...
PANXO Trenta cinch, just y cabal. (*Acabant de contar*)
Aquí porto el recibet... (*Li dona.*)
VENT. En bon hora: estém en paus.
PANXO De aquí que hi torném.
VENT. No hi pensi.
PANXO Vol dir que tan mal li ha anat?
VENT. Basta dir, que aquets que perdo,
á vosté li surten franchs.
PANXO Son tractes...
VENT. A poch á poch.
Que jo res li he reclamat,
Ni vull del tracte apartarme.
Guardils, y de aquí en avant
negocis tant ventatjosos,
no me 'n proposi, Ja ho sap.
PANXO Vamos, home... Això no es res.
Veureu quant fem el bric-barch!...
Anem, noya.
MARC. Quant tu vulguis.
PANXO Carmeta, Deu me la guart. (*Despedintse.*)
MARC. Que vingan pe 'l casament.
VENT. (Se 'n burla?...
CARM. Déixila estar.)
Gracias, gracias, Marcelina.
MARC. Oh! Vull que fassin las paus!
PANXO Això no va tant depressa...
MARC. No deyas?...
PANXO Be... De aquí allá...
(Que ella no 'n sapiga res.
Despres ja lligarem caps...
Li donaré una rambatxa
y com may mes se veuran...)—
Con que á la vista, Ventura.
VENT. Espresions al seu papá.
MARC. Ja vindran un altre dia.
Adios, Carmeta. (*Besantla.*)
PANXO Que 's tart. (*Impacient.*)
MARC. Dolenta!... No li perdono. (*Al acompanyarla.*)
Lo que es éll, ja 'm sentirá!

ESCENA XVIII

VENTURA, CARME

VENT. Per fi 'ns deixan.
CARM. Deu los guihi!
VENT. Respirem, gracias als sants!—
Ja he sortit del compromís.
CARM. Qué mesquins!... Qué interessats!...
VENT. Y el Nen? Has vist cor mes noble?
has vist hidalguia igual?
CARM. No 'm sorpren. Ja 'l coneixia!
Es tan després, com honrat,
y si es brusco en apariencia
te un fondo, com pochs n' hi ha.
VENT. Yo li sabré correspondre.
Ara puch aná marxant,
y si 'm demanés un dia...

ESCENA ÚLTIMA

Los mateixos, NEN

NEN Ven en popa! Ja ha *zarpat*.
CARM. Qué dius, Nen?
NEN Que 'ls tenim fora.
VENT. Y tú quan marchas?
NEN Demá.—
Ara Ventura, el cor fort.
Carmeta... conformitat.—
Lo que sento, que de dos
t' hagis quedat sense cap.
CARM. Qué dius?
VENT. Calla.
NEN Don Panxito,
també anaba voltejant.
VENT. Inutilment. Ja ho sabia.
Lo primé es la dignitat.
NEN (Pobre noya! 'M dona pena!
Si un... Vamos, fos bó pe 'l cas...
Mes ben dit, si ella no fos...
No vull dir mes disbarats!
CARM. Veus Nen, lo que som las donas?

NEN Sí... las donas, ben mirat...
es alló... tant n' hi ha per pendre...
ja m' entens; com per deixar.—
Si totas fossen com tú!
CARM. So jo una especialitat?
VENT. Serías felis ab éll? (*Ap. á Carme.*)
CARM. Pare!... Pare!... Tan abiat?
VENT. Es honrat, actiu, t' estima...
CARM. Si vosté ho mana...
VENT. Oh! No tant.—
Donchs la Carmeta t' agrada?
NEN Ventura, si he de ser franch...
VENT. Y bé... No t' hi casarias?
NEN Qué? Com? Que ho diheu formal?
CARM. Pare, no pensi per ara...
NEN Calleu, deixeumhi pensar.
VENT. Be, las cosas se enrahonan. (*A Carme.*)
NEN Jo no m' habia vist may!...
Qué maca!... Ab tot y ser dona...
Nen, hem de fé un cop de cap.
Vinga la noya, m' hi caso (*Passan al seu*
per que no sé que m' ha dat. *costat.*)
VENT. Alto, Nen.
CARM. Que 't tornas boig!
VENT. Falta la segona part.
NEN Com s' esten?
VENT. Falta saber,
si la Carmeta 't voldria.
NEN Te rahó. Jo no tinch barco,
ni só rich, ni comerciant...
Béstia de mí! Y m' ho pensaba!
CARM. Quimet, m' has comprés molt mal.
El teu cor supleix per tot,
jo sols busco un home honrat.
VENT. Y aquí el tens, creume, Carmeta,
es cert que en éll, tot ho trobas.
CARM. Ja sé que n' ha donat probas.
NEN Probas? Ara vé el bó, *Teta!*
VENT. No ha de serte indiferent,
'l coneixes de criatura...
NEN Y alló de petits, Ventura,
no s' olvida facilment.
Que fos tal la meva estrella,
no arribaba á concebir,
y no podia sufrir
que altres parlessin bé de ella.
Fugia de sa amistat,
y sa presencia buscaba...

y era aixó, que la estimaba
y no me n' habia adonat!

CARM. Veus com ton cor no es de roca?
Si es ridícul lo teu tema?
Nos odiabas per sistema...

NEN Si... Tot era vent de boca!
Y ara que 'm trobo tant be,
no vulgas desenganyarme;
no sabria acostumarme
á la vida de solté.

VENT. Donchs noya, será precís...

CARM. Crech que en vá resistiria...

VENT. Viureu en ma companyia
y 'm fareu lo mes felis.
Jo comenso á ferme vell...

NEN Donchs á mí el treball no 'm cansa.

VENT. M' ajudará en la maestransa,
y després será tot de él!

CARM. Pare...

NEN Ventura!

VENT. May erra, (*Abrassantlos.*)
qui no 's vol sobrepujar...

NEN Cualsevol se estiga en mar,
jo, per ara, 'm quedo en terra.—
Ay quina vida m' espera,
práctich de aqueixa canoa;
jo era del rancho de proa,
y ara he pujat á primera.
No se lo que per mi passa!...
Vals mes que un barco blindat,
ab torre y empavessat
y ab espolon y corassa!
Nina, veurás que felisos...
Qué mes puch desitjar, qué?...
Qui vol mes, que vagi á fé
trenta *endanadas* de *rissos!*
Navegarem de *borina*
Vent en popa y de *remolque*,
y *salta escota de foque.*
Aferra! y *salta bolina.*

VENT. Noy. Quin embolich de cordas?

CARM. No t' alborotis, tabal,
que falta lo principal.
Jo só dona. No recordas?

NEN Bueno.

CARM. Y antes...

NEN Es possible!

CARM. Deus una satisfacció;

has ofés lo pabelló...

VENT. Mira que el golf, es temible! (*Senyalant al*

NEN Ay! Ja sento el vent de grop!... *públich.*)
En fi... de alló de las donas...
M' en desdich. Totas son bonas.
Totas... menos la del Pop.
Ara espero una resposta, (*Al públich.*)
que compensi 'ls meus suhors...
Diguim, si es un póm de flors,
si es la perla de la costa!

FI DE LA COMEDIA

Obras del mateix autor

La mitja taronja, comedia bilingüe en 3 actes.
Las pubillas y 'ls hereus, comedia bilingüe en 3 actes.
En lo camp y en la ciutat, comedia catalana en 3 actes.
A bordo y en terra, comedia bilingüe en 3 actes.
¡Donas! comedia catalana en 3 actes.
Un embolich de cordas, comedia catalana en 2 actes.
Al altre mon, comedia bilingüe en 2 actes.
La pubilla del Vallés, comedia catalana en 2 actes.
Un pollastre aixelat, comedia bilingüe en 1 acte.
Los banys de Caldetas, juguet bilingüe en 1 acte.
Fotografías, comedia catalana en 1 acte.
Las ametllas d' Arenys, comedia bilingüe en 1 acte.
Las tres alegrías, comedia bilingüe en 1 acte.
Fruta del siglo, comedia en 2 actes.
Vario, nubes y vientos, comedia en 3 actes.
El castillo de los encantados, comedia de mágia en 4 actes.
Casarse por carambola, comedia en 1 acte.
Nueva táctica, comedia en 1 acte.
A media noche, comedia en 1 acte.

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.
L' Agulla, drama, 3 actes, Pelay y Briz	2
Sortint del ou, dialech, Ignasi Iglesias	0'25
Claris, drama, 3 actes, Conrat Roure	2
Lo Teatro per dins, comedia, 2 actes, Frederich Soler	1'50
Sant Jordi mata l' aranya, comedia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
La dona y la baylerina, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
Pintura fi de sigle, 1 acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil	1
Un' altra sogra, comedia, 1 acte, Abelardo Coma	1
Las Joyas de la Roser, drama, 3 actes, Frederich Soler	2
Tot per las donas! 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
L' esclau del vici, monólech, Ignasi Iglesias	0'50
La feyna d' en Jafa, comedia, 1 acte, Ernest Soler de las Casas	1
Los aucellets, comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous	2
La mosca al nas, comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
La firma d' en Rovellat, comedia, 1 acte, Conrat Colomer	1
La tornaboda, comedia, 1 acte, Juliá Carcassó	1
¡¡Xerraire!! Monólech, Joaquim Montero	0'50
Lo quarto dels mals endressos, 1 acte, Conrat Roure	1
Qui oli remena... Juguet, 1 acte, Pere Reig y Fiol	1
La flor de la montanya, drama, 3 actes, Ramón Bordas	2
Tres personas, juguet, 1 acte, Abelardo Coma	0'50
¡Tot per ella! Comedia, 1 acte, A. Careta y Vidal	1
Per contradicció, comedia, 1 acte, J. Pont y Espasa	0'50
La mort de Nerón, tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	0'50
Un músich de regiment, sarsuela, 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
La Dama de Reus, drama, 3 actes, Manuel Rocamora	2
Un rey de pega, monólech lírich, 1 acte, Enrich Molina	0'50
Dos companys mal avinguts, joguina, 1 acte, F. Godo y V. Rahola	1
La Pescateria, sainete, Mirabent y Mestres	1
La Casamentera, joguina, 1 acte, Conrat Roure	1
Las esposallas de la morta, tragedia, 3 actes, Víctor Balaguer	1
Los gelos de la Coloma, parodia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
Un bateig á cops de punys, comedia, 1 acte, Jaume Molgosa	1
Una dona y un Deu, comedia, 1 acte, Joseph M.ª Pous	1
Si, senyors, monólech en vers, Joseph Barbany (Pepet del carril)	0'50
Lucrezia Borgia, joguina, 1 acte, Francisco X. Godo	1
Lo diner, comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous	2
Lo marit de la difunta, juguet, 1 acte, Francisco Figueras y Ribot	1
L' ocasió fa'l lladre, proverbi, 1 acte, Conrat Roure	1
Mestre Jan ó l' honra del trevall, drama, 5 actes, Joseph O. Molgosa	2
Lo somni de la Ignocencia, sarsuela, 1 acte, C. Colomer y U. Fando	1
Home á l' aygua, comedia, 1 acte, Pere Reig y Fiol	0'50
Lo ret de la Sila, comedia, 1 acte, Frederich Soler y Hubert	1
Las tres alegrías, comedia, 1 acte, Joseph Maria Arnau	1
¡Dorm! sarsuela, 1 acte, Narcís Campmany y Joan Rius	0'50
Setze jutjes... sarsuela, 1 acte, Manuel Angelon y Mtre. Pujadas	1
A la lluna de Valencia, comedia, 2 actes, Narcís Campmany y Pahissa	1'50
Als peus de vosté, joguina, 1 acte, Miquel M. Palá Marquillas	1
La herencia del oncle Pau, comedia, 4 actes, Conrat Colomer	2
Los tres toms, quadro de costums, 1 acte, Narcís Campmany y Pahissa	1
De teuladas en amunt, sarsuela, 1 acte, Conrat Roure y Joseph Ribera	0'50
La mort de Aníbal, tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	1
La festa del adroguer ó 'ls amors de la Layeta, sainete lírich, 1 acte, Joan Manel Casademunt y Mtre. Fita	1
Un embolich de cordas, comedia, 2 actes, Joseph Maria Arnau	1'50

Tipografia La Acadèmica, Ronda Universitat, 6: Barcelona - Teléfono 861